

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

Tompa László

Ábel számonkérétese

Kain, szavam rád most vádat kiált:
Szólj, hová titted az atyádfiát?
    Tagadnál? Bújnál? Vitát kezdenél? -
    Hisz kezeden még s Ábelé a vér!
Nemrég a földnek békés tereit
Együtt bírtátok -: szilaj és szelíd.
    Ám ölni bujtott önzés, gyűlölet,
    S a föld legott siralmak völgye lett.
Ábelt Kain - a jóságot a rút
Vadság megölte, s a nap elborult.
    A testvérkézből megzúdult dorong
    Zúz, csapkod most is, átok s kín jajong...
Haszonvágy, bosszú, erőszak, csalás,
Mint fekély terjed, s mind mélyebbre ás.
    S békéd sehol, egy zugod, hol saját
    Öcséd jaját folyvást ne hallanád.
Úgy érzed sokszor: a testvéri vér,
Melyet ontottál: már-már szádig ér!
    S te mégis egyre késel, makacsul,
    Hogy jobb ösvényre térj, s megigazulj?!
Vagy: mikor fogsz már tébolyod sötét
Szirtjein holtan zúzódni szerteszt?

TARTALOM

Tanulmány

Artur Weiser: A 130. zsoltár: A mélységből 503

Vasárnapi prédikációk

Nagy András: Jézus az orvos. Márk 2,15-17 505
Id. Nagy Géza: Isten szent akaratának fényében. Róma 3,20 509

Templomszentelési prédikációk és imák

Csiha Kálmán: Prédikáció és ima Marosvásárhely III.
egyházközsége templomának felszentelése
alkalmából. János 11,28 512
Csiha Kálmán: Prédikáció a zombori templom
felszentelése alkalmából. 1Királyok 17,4-16 515

Advent nagyhetére

Bustya Dezső: Ébredés. Lukács 1 519

Adventi prédikációk

László Dezső: Nyomorúság, tisztulás és szolgálat.
Jelenések 7,13-15 530
Nagy József: De... Ézsaiás 9,1-7 533
Nagy László: Jövel Uram Jézus. Jelenések 22,20 535

Esketési beszéd

Nagy László: Oldás és kötés. Máté 18,18-19 539

Temetési beszédek

Cseh Zsolt: Tudom a te dolgaidat... Jelenések 2,18-19 541
Nagy István: Boldogok a szelídek. Máté 5,5 542

A szerkesztőbizottság elnöke: dr.Csiha Kálmán püspök
Főszerkesztő: Nagy László
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Sajtóközpontjának
nyomdájában

Tanulmány

Artur Weiser

A 130. zsoltár: A mélységből

Luthernek ez a kedvenc zsoltára, amelyből "A mélységből kiáltok hozzád" kezdetű híres bűnbánó énekét költötte, hatodik az Ósegyházi bűnbánati zsoltárok között. Gyöngéd érzület, a nyelv egyszerűségének szépséges, a bűn és a kegyelem lényegének megragadása ötvöződik benne. Luther biztos vallásos érzéssel ismerte fel a zsoltár rokonságát az újszövetségi kegyességel, és mint a zsoltárok legjobbját, a psalmi paulinéhoz (32, 51, 130, 143.) sorolta. A zsoltár egy hívő vallomása, aki a bűn mély szorongásából az isteni kegyelem és megbocsátás bizonyosságának magasságába emelkedhetett. A 8. vers alapján feltételezhető, hogy a zsoltárt a költő istentiszteleten előadta. Az imádkozó a megbocsátás személyes bizonyosságát Isten jelenlétével való összefüggésben (4. vers) és Isten népe számára általában biztosított kegyelmében látja (7. vers és köv.). Az 1-4. versekben megismétli Isten előtt a bűnbánó imádságot, amit bűnei mélységből Istenhez intézett, hogy aztán az 5-8. versekben a gyülekezet előtt hálával tegyen vallást arról, miképpen teljesedett be Isten kegyelmes megbocsátását váró vágyakozása. E két rész összetartozása, amely a panasz és a hálaénekek stílusára emlékeztet, bizonyítéka annak, hogy a megbocsátás felőli bizonyosság nem választható el a bűntudat nyomorúságától és Isten ítéletének ismeretétől. Csak e kettő együttműködésében megy végbe az a folyamat, amit a Biblia bűnbánatnak nevez.

1-2. vers. Az imádkozó lelke a nyomorúság mélységéből emelkedik Istenéhez. (A "mélységet" mint belső és külső nyomorúság képét 1. a következő zsoltárokból: 69: 3. és 15. vers; 18: 5. és köv., valamint a 17. vers; 32: 6: 40: 3.). Ebben az egy "mélység" szóban tömörül a fájdalmas félelem egész teljessége, ami Isten távolságának tudatát ébreszti a költőben. Nem is annyira testi nyomorúság és halálfélelem gyötri őt, hanem inkább az az érzés, hogy bűneinek áthidalhatatlan szakadéka el van választva Istentől. Isten nélkül az ember elveszett, és csak Isten tud újra hidat verni, amit az ember saját vétkével összeköt. Így nyújtja kezét az imádkozó a mélységből Isten felé, kérvén őt, hogy kegyelmesen hozzá hajoljon. Mint egy megvert gyermek, aki atyja pillantását kerüli, az imádkozó sem meri közvetlenül kimondani a bűnök megbocsátásának kérését, mert olyan erősen érzi, hogy helyzetében mily kevés joga van ehhez a kéréshez. Egyedül Isten szabad döntésétől függ, hogy megbocsát vagy nem. Az imádkozó Isten előtt elmondott imájában ébred saját tehetetlenségének tudatára, és ugyanakkor ott világosodik meg a bűnök felismerésének mélysége. A szent Isten előtt egy ember sem állhat meg, mert előtte egy élő ember sem igaz. A zsoltáros kérdése mögött: "ha a bűnöket számon tartod, Uram, kicsoda maradhat meg?" ott áll az emberi bűn szörnyű hatalmának és bénító tehetetlenségének lesújtó felismerése. Istennel szemben az ember ki van szolgáltatva a kegyelemnek vagy a kegyvesztettségnek, aki előtt eltitkolhatatlan az ember állapotának valósága. És az a csodálatos, hogy Isten előtt épp a bűn lényegének felismerése nyitja meg az ember szemét Isten kegyelme nagyságának meglátására. Amikor Isten megbocsátja a bűnt, annál hatalmasabbnak mutatkozik, és mivel csak neki van arra hatalma, hogy a megbocsátás által a bűnt legyőzze, ezért őt mint megbocsátó Istent, igen, mint ilyet kell félni. Ezekbe az egyszerű szavakba: "Hiszen tenálad van bocsánat, hogy féljenek téged", öltözteti a zsoltáros azt a végső igazságot, ami számára Istenről és az emberről imádságos vívódásaiban megvilágosodott. Elsősorban Istenre gondol, s ezért a bűnök megbocsátása nem megnyugtatóként és a vallásos öntudat elaltatásaként, hanem ellenkezőleg, Isten felfoghatatlan nagyságának az ember számára

adott kijelentéseként hat. E mögött áll a theofániában jelenlévő Isten gondolata. Ez a nagyság az embert éppen ezért a legnagyobb nyugtalanságba hajtja, mivel az a saját bűnei felismerésének és Isten bűn feletti ítéletének háttérében mutatkozik meg igazán. A megbocsátás felőli hit nagyon komoly dolog; Isten kegyelme eltörli a bűnt, de nem törli el a bűn komolyságát. Tehát a szent Isten kegyelme nem jelenti az emberrel szembeni követelés csökkenését, hanem épp ez a követelés bizonyítja a bűn teljes komolyságát. A költő így látja Isten szándékát: "ezért kell féljen mindenki téged és kegyelmedből éljen". A zsoltárnak az a gondolata, hogy a megbocsátás istenfélelmre vezet, eléri az újtestamentumi hitvallás szintjét az Isten jóságáról, ami bűnbánatra vezet (Róm 2,4; Lk 5,8). Ez a mondat az Isten irgalmaságába vetett hit paradox feszültségének kifejezése, mert erre az irgalmaságra az ember rá van utalva s ugyanakkor Isten szentségével áll szemben, amelynek az ember teljesen ki van szolgáltatva.

5-7. vers. Az 5. versről elmarad az imaforma; itt a költő vallást tesz a gyülekezet előtt, amikor visszatekintve arra a vágyakozásra emlékezik, amellyel azt az órát várta, amikor majd Isten elé léphet és meghallhatja a bűnbocsánat ígérését. Csak most ismeri fel az igazi bűnbánat mély összefüggéseit, ha félénk reményét az Isten által biztosított beteljesedéssel együtt látja. Az igazi bűnbánó magatartás, amely különbözik a csupán múlt bűnbánó hangulattól, a hívő folytonos belső feszültségben folyó létezési módja a remény és a beteljesedés között, mivel Isten jósága és komolysága tudatos számára. A héber "remélni" szó különösen hangsúlyozza a feszültség momentumát. Ezt mutatja a 6b versben olvasható hasonlat. Még az éj sötétjében az első hajnalsugárra váró öröknél is vágyakozóbban várakozik a költő, újra és újra imádkozó reménységben Istene (ezt mind a nyelvtani igék ideje, mind az ismétlések kifejezik) és megbocsátásának szavára, habár számára ez éppoly bizonyos, mint az ő számára a nappal eljövetele. Ezért új felfedezésként ismét felkiálthat: "mert az Úrnál van a kegyelem!", s ha újra és újra a bűn rettenéseinek éjszakáin át kell haladnia, élete Isten kezében a folyamatos megváltás útját jelenti, amiért is így vallhat önmagáról: "Bőséges nála a szabadítás."

8. vers. A zsoltár széles kitekintéssel zárul. A büntől való szabadulást, amit a költő önmagán is megtapasztalt, Isten népe közös szabadulási bizonyosságával látja összefüggésben, amelynek ő is tagja a szent helyen való közös ünneplésben. A zsoltár befejező vallomása tehát az egész közösségnek ígért üdvözítés visszhangja, amelyből az esdeklő ember a saját megszabadításának bizonyosságát is meríti, és ugyanakkor ez az ő személyes tapasztalatának bizonyítéka, amit a közösség számára gyümölcsoztet. És ez nemcsak az ószövetségi hit ismertetőjele, hanem minden igazi hitbeli felismerése, ami nem áll meg egy embernél, hanem utat mutat a hívek közösségének. A büntől való szabadulás bizonyosságáért vívott személyes küzdelemben ez a zsoltáríró, éppúgy, mint minden más nagy hitharcos, imádkozó kezén hordozza mások ügyét, és ezzel népe s mindenki számára, aki Isten elé áll, kivívja annak az Istennek a megismerését, aki minden büntől megszabadít.

Fordította: Nagy Irén

Artur Weiser: A zsoltárok. 10. változatlan kiadása.
Vandenhoeck Ruprecht, Göttingen és Zürich 1987.

Vasárnapi prédikációk

Nagy András

Jézus az orvos

Alapige: Márk 2,15-17

Bibliavetés: Lukács 15,1-10

Amint az isteni élet belép a világba, megütközést, válságot idéz elő, mint ahogy Isten Igéje hangzik, legtöbbször zavart és visszatetszést okoz. Krisztusban ugyanis nem emberi várakozások, hanem Isten ígérete öltött testet, nem is testi szemünk, érzékeink, számításaink és gondolataink megelégedésére, hanem hitünk öröme, mert minden, ami vele kapcsolatban történt, azt csak hittel lehet észrevenni. Hit nélkül minden lehet szép, de nem igaz. Alapigénkben a hívő látás és a hit nélküli vaklás okozza az ellentmondást és azt a különbséget, ami igazak és bűnösök, egészségesek és betegek, tiszták és tisztátalanok, megáttalodottak és megtértek között van. Ezek az ellentétek, életfontosságú ellentmondások és magatartások tehát akkor tetszenek meg élesen, nyersen, bánatosan, amikor az Ige közéjük, beléjük elegyedik és minden életforma, minden életminőség leplezetlenül tárul elénk. Megtudjuk, hogy kik és milyenek vagyunk.

Az Ige leleplez. Mindig meglepetésszerűen jelentkezik. Amint belép ebbe a világba, vagy ellene, vagy mellette, de mindenkinek és mindennek állást kell foglalnia. Szeretni kell, vagy gyűlölni kell, ellene lehet mondani és harcolni lehet ellene, de mellé lehet állani és el lehet veszni benne és érette. Amint az Ige megjelent ebben a világban, megszűnt az alaktalanság, ott Isten "legyen" szava teremtett, és látható teste lett mindennek. A sötétségnek félre kellett vonulnia a világosság elől, a tengernek helyet kellett adnia a száraznak. Mindennek döntenie kellett! Minden az Igére nézve kapta a nevét. És itt megjelent testben, emberalakban, nem úgy, ahogy a nép megálmodta, emberileg elképzelte, hanem ahogy Isten ígérte. Azok ismerték fel benne a Messiást, akik merték várni; akik biztosan tudták, hogy jön, de nem akartak reá ismerni és kitagadták őt. Az ember szívesen veszi, ha maga alkotta Isten jelenik meg akkor, amikor szükség van reá.

A meglepetés az, hogy Isten Fia szegényes körülmények között jön a világra. De meglepő az is, hogy nem keresi fel az írástudókat, a papi fejedelmeket, pedig azok helyet, időt és körülményeket, mindent de mindent tudtak érkezéséről. Nem ment el a királyokhoz, illetve a királyhoz, pedig királyi származásáról mindenki tudott, hisz a Dávid fiának tudták, sőt a zsoltáríró már a Dávid urának mondta őt. Érkezésekor idegenül és részvétlenül nézett reá a világ, vagy reá sem nézett, vagy azután, amikor felismerte, gyilkos szándékkal halálra kereste őt, mint Heródes. Igaz, hogy ő a világnak nem békességet, hanem fegyvert és meghasonlást hozott.

Nem kisebb meglepetés az, hogy amint elindul hivatása, küldetése betöltésére, olyan emberekkel áll szoba, akiket senki sem vett emberszámba, akiket a gonosztevő latrok és paráznák után emlegettek, akiket nem engedtek az oltárhoz, nem részesülhettek a szentségekben, nem áldozhattak, akiket egy megmásíthatatlan kárhozát eleve elrendeltjeinek tartottak, mert vámszedők voltak és bűnösöknek mondták őket, és ők is bűnösöknek tudták magukat, hisz Isten közeléből ki voltak zárva. Isten országában nem lehetett részük. A vámszedő éppen ezért tisztátalan volt, ki volt reszektve a gyülekezetből, nem volt helye a templomban, a vele való érintkezés megszakította az Istennel való közösséget, házába bemenni és vele egy asztalnál ülni és enni meg egyenesen szentségtörést jelentett, amire sem égen, sem földön nem volt bocsánat vagy engesztelő áldozat. A vámszedő tehát mind ebben a világban, mind az örökkévalóságban kivetett ember, a kárhozát gyermeke volt.

Nem volt társadalmi lény. Messziról, a társadalomtudósok szemével nézve, a jogtalanok és a páriák nagy tömegű osztálya volt ez. Szégyen volt nekik köszönni és köszönésüket fogadni. Ezeknek és a rabszolgáknak még temetkezési helyet sem adtak; ha szegény volt, erre a célra kijelölt valamiféle dögterre vetették a holttestet, a gyehennára, mert annak még az érintése is halálos bűn volt. Ha valakire rámondták, hogy publikánus, tisztviselője az idegen hatalomnak, az Izráelben elveszett embernek számított. Attól félni kell, mint a leprástól vagy más fertőző betegőtől. De vannak igaz emberek Izráel társadalmi és vallási felfogása szerint, akik a templomban tisztességük és jogaik teljes tudatában így imádkoztak: Isten, hálákat adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint egyéb emberek, ragadozók, hamisak, paráznák, vagy mint, ime, ez a vámszedő. Bőjtölök egy héten kétszer, dézsmát adok mindentől, amit szerzek. - Ezek a farizeusok még csak nem is érintkeztek a bűnösökkel.

Vámszedő, bűnös - ez Izráelben Jézus korában becsületsértés-számba menő megszólítás volt, és azt mutatta, hogy valaki büntetés alatt van, mert bűnét nem tette jóvá, nem vitt érette engesztelő áldozatot, de nem is vihetett, mert bűne szándékos, tehát meg sem bocsátható. Főbérlok, albérlok, vámszedők - idegen hatalom adószedői, tisztviselői, akik felebarátaiktól, a zsidóktól is vámot, kamatot és adót szednek, akik szombaton is a vámházban ülnek.

Ezeket Jézus barátaivá fogadta, betért házukba, leült egy asztalhoz, egy tálból evett velük úgyannyira, hogy nagyétkűnek és részegesnek neveztek. És odaültek vele együtt az asztalhoz, és sokan ettek vele. Tanítványai is követték őt. Tehát nem elszigetelt jelenségről vagy megbocsátható kivételes esetről van szó, amikor egy szent ember tudtán kívül vagy akarata ellen belesodródik valamely nem kívánatos társaságba. Ha most megkérdeznék magunktól, hogy mi vállalnánk-e ezzel a társasággal a közösséget, megakadnánk a felelettel. Jézussal lenni nem szégyen, de nyilván ezt nem is merjük mondani, habár életünk nagy próbáiban elmenekültünk mellőle, de egy ilyen minősíthetetlen társaságba beletartozni nem férne össze a mi tisztességünkkel. Lenni is szeretnénk, nem is. Ezért van az, hogy sehol sem vagyunk soha, és majd amikor az Úr keres, nem talál meg, mert neki a legkevésbé adjuk tudtára, hogy merre vezetnek életutaink. Pedig hányszor reámutat az ilyenekre, ezekre a szégyellnivaló züllöttekre: ezek kik? hol vannak a ti testvéreitek? A fogházak, börtönök, javítóintézetek, a züllött tanyák tele vannak szégyellnivaló testvérekkel. Kenyerünk és becsületünk forog kockán, ha ezekkel barátságot tartanánk, de ők sem látnák semmi hasznát a mi barátságunknak, mert nem a szájalom és a szeretet visz hozzájuk, mert nem azzal a hittel közeledünk hozzájuk, hogy Isten megbocsát. Jézus ezekkel komoly találkozást és érintkezést akar. Számára nincs elveszett élet. Ő a kimondott reménytelen utolsó emberi szó és sorsára hagyás után is reméli, hogy a gonosztevből Isten gyermeke lesz. Ő nem fél a lapos közmondás pirító igazságától: madarat tolláról, embert barátjáról lehet megismerni.

Ő a vámszedők és a bűnösök barátja lesz, és nem szégyelli őket. Teljes hatalom birtokosa, és a jogtalanokkal egy sorsot vállal. Isten fia, és a legárvább életformát választja, a menny a hazája, és a hontalanságot vállalja, mert az elveszett embert csak itt és így találhatja meg. A szent és tiszta a tisztátalanok közé elegyedik, és a pokolra is alászáll érettük. Ez meglepetés, de szemrehányás is. Egyszer azért, mert a mi világunkban még mindig vannak elfelejtett sajnálnivaló életek, tömegek, akikhez mi szégyellünk leereszkedni, mert magasan érezzük magunkat. Másodszor azért, mert magatartásunkkal nemegyszer megakadályozzuk, hogy a foglyoknak is hirdettessék az evangélium. Isten még nem mondta ki az utolsó szót a gonosztevek felett, de mi kimondjuk. Ha magunk bezárjuk az ajtót Isten Szentlelke elől, akkor miért akarjuk mások ablakait is elsötétíteni? Akkor miért akarjuk a rab lelkeket Isten bűnbocsánata elől elzárni? És hányan járnak és járunk szabadon, tisztességgel terhelten, becsületben megőszülve, rokonszenvtől és megbecsüléstől körülveve, irigyelten, de lelkünkben hordozzuk a tömlőc sötéttségét és fojtó levegőjét, akik egymás vámszedői vagyunk,

fel nem fedezett gonosztevők, mégis bilincsbe vert bűnösök, akiknek rabtartóink miatt már panaszkodni sem szabad. Pedig úgy néz ki ez a szabad társadalom, mintha senki sem volna bűnös közöttünk és Isten volna a hibás mindazért a lelki és testi nyomorért, ami az embert má terhel. Ha nagyon megismerjük egymást, menekülünk egymástól és megszakítjuk még azt a sovány társadalmi kapcsolatot is, ami lelki érintkezésekre alkalmat ad és annak látszatát őrzi. És máris odaérkezünk az írástudókhöz és a farizeusokhoz: önmagunkhoz.

Mert ha az Ige ebben a világban megjelenik és prédikáltatik, az ember minősítésének közös nevezője szembetűnően meglátszik. Ez a közös nevező a bűn, a bűnösség. Féltjük Krisztust a bűnösöktől, a tisztát a szennytől. De ha megvallatjuk magunkat, belátjuk, hogy nem Krisztust féltjük, hanem magunkat tekintjük annak a tisztának, akiknek árt a senkikkel való érintkezés. Krisztus mehetett a bűnösök közé, mi nem. A társadalmi kérdések megoldására egész nyaláb elvünk, meggondolásunk, tervünk, eszménk van; egész patikánk, az orvosságok egész sorozata, és orvosunk is van bőven, akik - ki-ki a maga módján, ki bonckéssel, ki diétával, ki ilyen, ki olyan módszerrel, gyógymóddal - segíteni akarnak rajtunk. Tisztában vagyunk azzal valamennyien, hogy segíteni kell rajtunk, mert bajban vagyunk. Bele is untunk már az emberi módszerekbe, nem is hiszünk már egynek sem. Úgy vagyunk, mint testünket gondozgató orvosainkkal. Nem hiszünk a legtöbbnek, és ezt úgy mondjuk, hogy az orvosválasztás bizalom dolga, csak akkor megyünk hozzá, amikor magunkon nem tudunk már segíteni. Örvendünk, ha egészségesen láthatjuk őket, vagy soha; csak akkor keresnek fel, ha hívjuk őket, és sohasem szeretetből keresnek fel. Legtöbbször nem tudják, hogy mi a bajunk, konzíliumhoz folyamodnak annak megállapítására, hogy gyógyíthatatlan a bajunk, és tehetetlenek és képtelenek még arra is, hogy Isten végzésére mutassanak, de egyet biztosan tudnak, a közös nevezőt - a maguk nyelvén halál ellen nincs orvosság. Betegek vagyunk, ez a betegség áterjed az életkeretekre is, az elhanyagolt helyeken egész baktériumtanyák és gennyfészkek tenyésznek. Ilyen a társadalmunk is, ahova az Ige nem jut el, ahol a hit mécsse nem világol, ahova a szeretet nem néz be és nem nyúl be, ott a betegség lassan halálos lesz. Pedig Krisztus nemcsak a kultúrában akar testet ölteni, nemcsak a művészetben akar ihlet és megtisztelő ízlés lenni, hanem be akar menni a társadalmunk vámszedőinek a házába, le akar velük telepedni és velük akar enni. Meg akarja őket gyógyítani.

Mert az egyház az ő teste, az ő lelkének és lelkiiségének hordozója; reá vannak bízva a vámszedők, és tőle fogja azokat számon kérni. Ezeket a kicsinyeket és jelentékteleneket, akik a világ szerint nem számítanak, akiket a gonosztevők és paráznák után emlegetnek, akiket ez a társadalom szégyell: a gyógyíthatatlan betegek és a bűnösök.

Az egyház nem szereti magáról azt mondani és hirdetni, hogy Krisztus Urunkat helyettesíti. Vajon az a legnagyobb gondja egyházainknak, hogy megkeressék azt, ami elveszett, felmutassák a gyógyíthatatlan betegséget és felmutassák az orvosságot, rámutassanak az orvosra, a bűnbocsánat megtestesítőjére, vagy pedig olyanok, mint a rossz orvos, aki irigyli, hogy a másíknak vannak betegek, és nem örvend annak, hogy mindenki megtalálja az igazi orvost. Vajon az egyház nem azért viszi-e a Krisztusra emlékeztető jelvényt, hogy a maga hatalmát hirdesse, és nem annyira orvosságot, mint mérget visz a betegnek? Hányszor halljuk kegyes szájából feltenni a kérdést, akárcsak a farizeusok és írástudók szóltak a tanítványokhoz: mi dolog, hogy a ti Krisztusotok a vámszedőkkel együtt eszik és iszik? Hajtóvadászat indul meg azok ellen, akik Krisztust Úrnak és Megváltónak tartják, akik lélekben és igazságban az úri szent vacsora közösségében együtt élnek. Arra nincs gondjuk, hogy hitetlenek, csalódottak, elfelejtettek, templomkerülő szászereit, millióit elsősegélyben részesítsék; hanem arra van gondjuk, hogy a már Krisztusban hívők lelki békességét felzavarják.

Tegyük fel a kérdést magunknak, és feleljünk reá azzal a meggondolással, hogy feleletünkől függ a létünk: melyik egyházban, templomban van ma Krisztus, hol lehet őt ma megtalálni, ahol a vámszedők és hívő bűnösök együtt

lehetnek vele? Ebben a városban rengeteg templom, imaház, kápolna, istentiszteletre berendezett helyiség van. Hol van az orvos? Ma még elméletinek látszik ez a kérdés, vagy talán rémlátásnak, hogy a szenvedő ember orvosért kiált? Ezért nehéz a felelet. Megtörténhetik, hogy nincsenek betegek ebben a városban. Lehet, hogy ez a város testileg-lelkileg mindenkiről gondoskodott és az Igének nincs igaza: hogy mindenki beteg, vagy hogy sok beteg és sok vámszedő van ebben a városban; de az is lehet, hogy nem az Ige fényénél történt a lelki nyomor számbavétele, és akkor a bűn nemegyszer a szű türelmével, a moly féltékenységével rágja keresztül-kasul a lelkeket, a családokat, a társadalmakat. A lenézett lelkeket a bűn gondozza, nemegyszer az egyházat is felhasználva a fojtogató munkában. Maga az egyház áll útjában az Igének.

És zokogni kezdenek a lelkek, soha nem tanult imádsággal, mely jajveszék-elésből, káromkodásból, reménytelen lelkek sírásából hangolódik össze. Ebben együtt vannak már a vámszedők és a farizeusok, az előkelők és az elfelejtettek, mert mind betegek, mind segítségért kiáltanak: Uram, segíts, mert elveszünk! Tedd csak a füledet a szívedre!

Ha mindenki a maga igazságában bíz, akkor mindenki kivétel. Ma senki sem hiszi még, hogy bűnös, ma mindenki megnyugtatót vár, a prédikációban orvosságot, idegcsillapítót, pedig mindenki egészségesnek tartja magát. Holott mindenki beteg. És ezt tudja Jézus, és ez van írva az Igében, az ő szavában: mindenki beteg, mindenkinek fáj a szíve; gyógyíthatatlan beteg az ember. Ma már mindenkinek belenyilallik a szívébe a létkérdés fájdalmas kínja. Ma már nevetés közben is fáj a szív, és a délcegen haladó hősök is belegörbednek sorsuk rejtelmébe. Ma összeomlóban van nemcsak az évezredek keze munkája, de egymás után bukna arcra a modern ember bálványai, és csalódottan fordul el az ember a maga alkotta eszményeitől is; fél a saját gondolatától, mert az csak elválasztott egymástól és nem kötött össze. Ma összeomlófélben van gondolkozási rendszerünk, mintha a lelkekben a légitámadások már megtörténtek volna, már mindent összevontak volna. Halálosan betegek vagyunk. Pedig nem más ez, mint az ember igazságának és Isten igazságának a vitája. Jézus más véleményen van, mint mi. Lehet, hogy a világ-városok szebbek lesznek, mint amilyenek voltak. A civilizáció szálait mesterségesen újra össze lehet kötni, de a nagyobbik romhalmazt: az emberlelkek nagy gyehennáját, a lelki egyensúlyt veszített embert emberré tenni már nem tudja. Pedig a nagyobb romlás még innen vagyunk. A két beteg még nem találkozott, a vámszedő és a farizeus még nem tudják, hogy fertőzésük azonos. Még a tigrisek módjára verekedő nagyhatalmak is csak a másikat tartják bűnösnek. Még mindig vannak e világban igaz, azaz maguk igazolta népek, nemzetek, emberek, vezetők. Még mindig hiányzik a keresztyén ember szótárából a METANOIA, a lelki-szellemi visszafordulás, azaz észrevétele annak, hogy Isten az eltorzult ábrázat, lelkiség helyett az ósképet: az ő tulajdon képét akarja helyreállítani. Isten meg akar téríteni, meg akar bocsátani, meg akar gyógyítani, meg akar váltani. Azért öltött testet, azért ült le a vámszedőkkel egy asztalhoz, azért eszik velük egy tálból és azért teszi őket úrvacsorája közösségében magáévá és adja magát a bűnösnek. Sem a magyar ember, sem az európai, sem a kolozsvári nem tudja, hogy beteg, vagy ha rossz a közérzete, nem tudja, hogy mi a baja, és ha még is mozdult rosszat sejtve, még csak önmagában keresi az orvosságot, féltett, nagyra nőtt emberségében, nem Krisztusban. Hallja az Igét, de még nem érzi maga mellett Krisztust, mert ha érezné, tudná és valóság volna számára Krisztus: ráismernének betegségükre. Úgy tennék, mint Máté, a vámszedő: vendégségre hívnák őt, és engednék, hogy utánatolakodjék és asztalunk körül letelepedjék a vámszedők sokasága. A társadalmi válaszfalakat a bűn emelte közénk, de ha a vámszedőkkel, a bűnbánó hívó bűnösökkel egy asztalnál ülünk és Krisztus Urunk velünk ül az asztalnál és eszünk: az ő asztalának vendégei vagyunk, ahol az ember eszik és Isten táplál. Ebben a világban csak az Ige-közösség, az Isten Igéje melletti asztaltársaság és táplálkozás, testvéri együttlét mentheti meg, nyújthat békességet és mutathatja meg a menekülés útját. Mert ahol ő leül, ott úrvacsora, orvosság, örök életre tápláló étel van.

Az Isten biztosít bennünket, hogy ő érkezőben van. Hallottátok a tanítványok vallomását: megtaláltuk a Messiást! Ím az Isten báránya! A következő tanítvány már hitet tett a maga nyelvén: Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia; a következő: Mi láttuk az ő dicsőségét; a pogány is: Bizony, Istennek Fia vala ez; az ellensége megtérve vallja: Nekem az élet Krisztus, élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus. És boldog remegő vallomássá hevül a reménység: Közel van, jön az Úr, és a látnok hallja is, látja is, hogy hamar jön. Érkezőben van, jön, hogy hívja a bűnösöket megtérésre, hogy meggyógyítsa a világot, hogy meggyógyítsa a beteg embert. Eljön ítélni eleveneket és holtakat. Legkedvesebb önmagunk feladását, az egész élet felszámolását, a bűntől való teljes megüresedést kívánja. Elértéktelenedést, gőgös önmagunk, igazságunk halálát, hogy egy más igazság birtokosai, más élet viselői legyünk.

Még van egy kevés idő. Addig is te kell hogy hívd a bűnösöket megtérésre; te kell hogy leülj a vámszedőkkel egy asztalhoz, nem divatból, mint ahogy ma a népiségből nemegyszer szemfényvesztő divat lesz; várnak téged, egyházadat, hogy melléd telepedjenek, és ha együtt talál az Úr az ő visszajövelekor a vámszedőkkel és bűnösökkel, Isten szerint való bánatban: a mát, a bűnös vámszedők asztalközösségét szent úrvacsorai közösséggé teszi. Te meggyógyulsz, és orvossággá leszel a beteg világ számára. Segítsétek az egyházat, hogy ne csak várjon, hanem el is menjen hozzátok. Ámen.

Id. Nagy Géza

Isten szent akaratának fényében

Alapige: Róma 3,20

Bibliaolvasás: 2Sámuel 1,1-12

Dávid, Izráel dicsőséges királya vétkezett. Lelkét beszennyezte házasságtöréssel, kezét egy ártatlan ember vérével. Az udvarban szájról szájra jár a hír róla, de senki sem meri felemelni szavát a hatalmas uralkodó ellen. Egy nap egyszerű, zord kinézésű ember kér kihallgatást tőle. A palota ajtóit feltárulnak a tiszteletre méltó férfiú előtt, és ott áll a királyi trón előtt maga a megtestesült ítélet: Nátán próféta. A király megretten, de aztán amikor azt hallja, hogy Istennek embere egy kapzsi gazdag ember ellen kér megtorlást, aki szegény szomszédját megkárosította, elvévén tőle egyetlen báránycááját, visszanyeri önuralmát. Igazságérzetének teljes tudatában mondja ki a kemény ítéletet: Él az Úr, hogy halálnak fia az az ember. Ekkor Nátán, aki addig elfogódva példálózott, szemébe néz a királynak, kezével reámutat, ajkain kemény, határozott szavak kalapácsütése hangzik: Te vagy az az ember! Kitárja előtte szennyes, bűnös életét, hálátlanságát Istennel szemben, s megjövendőli a reá váró ítéletet, úgyhogy Dávid megrendülve roskad össze a trónon. Isten széntséges színe előtt, s ezeket a töredelmes szavakat zokogja: Vétkeztem az Úr ellen!

És most lássunk egy másik jelenetet az Újszövetségből. A szétszórt Izráel Jeruzsálemben boldog öntudatlanságban szenteli meg az aratás zsengejének ünnepét. A szórványokból hazatérő zsidók örömmel járnak-kelnek az annyiszor áhított, emlegetett szent város utcáin. Egyszerre megakad a forgalom, az egyik utcasarkon néhány egyszerű halász és vámszedő körül csoportosulás támad. Mit akarnak ezek? - suttogja a nép. Akkor előáll a betsaidai Péter, aki a legbátrabb volt közülük, és beszédet mond. Ez a beszéd is úgy kezdődik, mint a Nátán prófétáé: senki sem gondol még annak elején magára. Hisz az nem egyéb, mint tanítói fellépésüknek és annak igazolása, akitől ők a megbízást vették. De ezek a csendes, örvendező szavak egyszerre kemény ítélethirdetésbe csapnak át. Krisztus nemcsak testvér, hatalmas orvos,

hanem világbíró is: Bizonytal tudja meg azért Izráel egész háza, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt Isten, azt a Jézust, akit megfeszítettetek. A sokaság megdöbbenve hallgatja ezt a kijelentést. Mintha hályog esett volna le a szeméről, úgy látja az ő szörnyű eltévelyedését, azt a vétket, amit Istennek egyszerűen Szentjével szemben elkövetett. És szívükben megkeseredének...

Íme a bűn megismerése az Isten akaratának hirdetése által. Honnan ismered meg a te nyomorúságodat? - kérdi a Heidelbergi Káté. S felel reá egyszerűen, de megrázó komolysággal: Az Isten törvényéből.

Szeretném, ha ezt az igazságot, ami tulajdonképpen alapigénk második része, a maga teljes mélységében felfognátok.

Törvény!... Amikor valaki ezt a szót hallja, önkéntelenül is az írott, a könyvekben levő törvényre gondol. Gyarló emberi szokás az, hogy ha valakinek a félelmes igazságától meg akar szabadulni, leírja, könyvben, műalkotásban megörökíti. Az így élettelen tárgygyá lett igazság már nem olyan veszedelmes. Megtanuljuk, elmélkedünk fölötte, magyarázzuk, alkalmazzuk, de csak általánosságban. Olyan könnyen osztogatjuk ítéleteinket ennek alapján, akárcsak Dávid a királyi trónon. De egyszerre csak ó testvéreim, ez a félelmes, végzetes óra! -, a törvény egyszerre csak megelevenedik, kilép a templomból, a Bibliából, a kátéból vagy bárhonnán, ahová azt elrejtettük, és mint Istennek hozzánk intézett parancsa, mint velünk szemben támasztott igénye, elutasíthatatlan követelménye számadásra hív minket. Nemcsak úgy, mint parancs, hanem úgy is, mint jog, az Atyának a joga a hálátlan gyermekkel szemben. A Tízparancsolat közül a legelső nagy részben nem egyéb, mint a nép emlékeztetése Isten csodálatos szabadítására az egyiptomi fogságból. Nátán az ő súlyos feddését Dávidnak a pásztori sorból királlyá emeltetéséhez kapcsolja, Péter apostol pedig azokhoz az üdvintézkedésekhez, amiket Isten a Jézus megígértetése és eljövetele, a Szentlélek kitöltése által tett. A törvény tehát nem a levegőben lóg, mint az ókori népek képzelete szerint az ítélet kardja. Szilárd alapja van annak Isten nagyságos szabadító cselekedeteiben, az ő végére mehetetlen szerelmében. Azért követel tőlünk, mert ő már egyszer adott, sokkal többet adott, mint amennyit mi le tudunk törleszteni vele szemben.

És látjátok éppen ez az, amit a gyarló ember nem tud elviselni. Addig, amíg nincs nekünk egyéb dolgunk, mint a törvény száraz, egyhangú tiltó vagy parancsoló rendelkezéseivel, olyan könnyűnek képzeljük Isten szolgálatát. Elrejtőzünk annak szövevényes magyarázatai, kibúvói közé, hívatozunk a mi jó szándékunkra, nemes, de sikertelen törekvéseinkre, megpróbáljuk hibáinkat jóvá tenni, meggyónni, levezekelni, kiengesztelni, hisz csak a törvényt látjuk. De ha e mögött a csatasor mögött egyszerre csak feltárul előttünk, mint egy áldott mező, az is, hogy mit tett érettünk Isten, s ha végül megpillantjuk e mögött magát az Atyát, ó, akkor ez a találkozás s maga a törvény is elviselhetetlen lesz. Akkor a mi hangos, perlekedő beszédünk elnémul, akkor a mi büszke alakunk összeroskad, s csak egy szó jön ajkunkra, a Dávidé: Vétkeztem az Úr ellen... Szívünket elfogja a keserűség, mint a jeruzsálemi férfiakét, s panaszos hangon vádoljuk magunkat. Ó, hogy is tudtam én úgy megbántani a legjobb Atyát s azt, aki minket, engem legjobban szeret a világon, az Úr Jézus Krisztust? Ó, milyen hálátlan, milyen nyomorult, milyen menthetetlen vagyok ezzel a kegyelmes, megszegyenítő igazsággal szemben. Így a parancsolat, az élő törvény eljöveteleivel felelevenedik bennünk a bűn (7,9).

Ezért üdvösséges mindnyájunk számára a törvény. Igaz, hogy ezt sokan közülünk, keresztyének és nem keresztyének egyaránt, kétségbevonják. Mi haszna van a törvénynek, mondják sokan, mikor az rendesen csak a fennálló hatalmi viszonyokat védi, csak fenyeget, gyötör, holott az ember az ő természeténél fogva jó. Állítsuk vissza azokat a primitív viszonyokat, amik között a mai visszás társadalmi rend előtt éltünk, és akkor újra nem lesz szükség törvényre, mindenki igaz és büntetlen lesz. Mi haszna van a törvénynek? - mondják sokszor buzgó keresztyének is. Hisz abból csak azt látjuk, hogy milyen messze vagyunk Istentől. Elég, ha a Krisztus keresztségénél lánggyúl a szív, ez aztán majd önmagától meg fogja tisztítani az egész életet.

Törvényhozásra, akár egyházi, akár világi legyen az, nincs szükség. Kidobott pénz az, amit erre fordítunk. Nem jó törvények kellene nekünk, hanem jó emberek. Nem fenyegetni kell a lelkeket, hanem evangelizálni...

Mindezzel szemben azonban nekünk református keresztyéneknek nem szabad elfelednünk azt, amit Kálvin mond alapigénk magyarázatában: Mégis (dacára annak, hogy a törvény nem tesz igazzá, csak bűneink megismerésére vezet) érintetlenül megmarad az az igazság, hogy a törvény önmagában a megigazulásra adatott és az életre vezető út. De a mi bűnünk és romlásunk okozza, hogy ezt a célt nem lehet elérni. Amíg tehát bennünk bűn lakozik - és ki mondhatná, ha még a legbuzgóbb keresztyén is az, hogy benne bűn nincs? -, addig mindig szükségünk van arra, hogy a törvény mint egy tükör odaállítsa elénk a mi igazi, Istentől eltávolodott életünk képét: íme, te ilyen vagy! Addig mindig szükségünk van arra, hogy nemcsak a parancsolatok, hanem maga a parancsolatok vége, megtestesülése (Róm 10,4), maga Istennek Szentje, az élő Jézus Krisztus mindegyre odaálljon elénk s benne meglássuk a mi nyomorúságunkat, azt, hogy milyeneknek kell lennünk és mik nem vagyunk mégsem, mik nem leszünk e földön soha.

Jöjjünk tehát tisztába azzal, hogy csak Isten előtt és csak akkor szűnik meg a törvény érvényessége, amikor minket az ő szabad elhatározásából, kegyelméből felment az ellenünk emelt vád alól, amikor megigazít minket

de a mi számunkra soha! Nyomorultaknak érezzük magunkat akkor is, amikor az ő szentséges akaratával állunk szemben. De azután is, ha meg is bocsát, az ő törvénye még mindig ott van felettünk, s hiába biztat az ő kegyelmével, hiába hiszünk, bízunk törhetetlenül ebben, mégiscsak tudjuk, hogy mi mindig csak méltatlan gyermekei leszünk neki. Sőt, minél előbbre haladunk Isten megismerésének és' szolgálatának útján, annál mélyebben érezzük ezt. Pál apostol élete alkonyán írja Timóteusnak: Jézus Krisztus azért jött a világra, hogy megtartsa a bűnösöket, akik közül az első (tehát a legnagyobb) én vagyok (1Tim 1,5). Kálvin pedig, ez az égő szívű keresztyén, halálos ágyán megrázó vallomást tesz arról, hogy "akaratom és buzgóságom ... annyira hideg volt és gyáva, hogy mindenütt és mindenben igen hibásnak érzem magam sőt a kegyelem is még súlyosbítja a bűnömet, annyira, hogy csak egyben van menedékem: Ő a könyörületeség Atyja, ő az ilyen nyomorult bűnösön megkönyörül."

Higgyétek el, hogy e nélkül a lelki nyomorúság nélkül nincs, nem lehet megnyitva az út számunkra az "egyetlen vigasztaláshoz". Az a beteg, aki nem akar tudni arról, hogy a szervezete meg van támadva, magában hordja a halálos betegség csíráját, s mégsem keresi az egészség útját, sohasem fog meggyógyulni. Járjuk a templomot, imádkozunk, szeretetmunkát végzünk, talán olvassuk a Bibliát is, de ha nem nézünk egyszer komolyan szembe az élő törvénnyel, a Jézus Krisztussal, s ha nem sóhajtok fel: ó, én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből? - sohasem találjuk meg az Atyát, sohasem halljuk meg az ő szavát: Te az én tulajdonom, gyermekem vagy a Krisztusért.

Egy hét múlva, ugyanebben az órában itt a kegyelem evangéliuma fog hirdettetni. Nemcsak szóval, hanem a szót megerősítő, bizonyossá tevő úrvacsorai szent jegyekkel is. Kérlek titeket az Isten irgalmasságára, hogy ne vessétek meg ezt az áldott alkalmat, hogy bele ne kapcsolódjatok az Úr Jézus drága, életet, erőt adó közösségébe. Ne legyen közülünk senki, aki az elkövetkező héten ne forgatná eszébe az Úr szavát: Emlékezzél meg azért, honnét estél ki, és térj meg (Jel 2,5), ne legyen senki, aki ne vetne számot az ő életével az élő Isten szent akaratának fényében, ne legyen senki, aki könnyelműen elhagyja majd Isten házáat az úrvacsoraszentség előtt, megvetve azt a kegyelmet, amelyik őt is keresi és meg akarja tartani, amire neki is, ma különösen és mindörökké, olyan nagy szüksége van. Közelítsetek az Úrhoz, és ő is közel jön hozzátok. Ámen.

Templomszentelési prédikációk és imák

Csiha Kálmán

Prédikáció és ima Marosvásárhely III. egyházközsége templomának felszentelése alkalmából

1991. december 8.

Alapige: János 11,28

Kedves Testvéreim!

Alapigénk Lázár feltámadásának történetéből van. A bibliaolvasó emberek mind ismerik a Lázár történetét. Lázár nagy beteg lett, a halál szélén járt, szeretettel gondozták, imádkoztak érte, körülölelték, minden emberi dolgot megpróbáltak, hogy életben tartsák. Jézus után kiáltottak, de Jézus messze ment, és úgy látszott, hogy messze van. Jézus késett, és nem tudták, hogy miért késik, és amikor azt látták, hogy mindennek végleg vége van, amikor már Lázárt eltemették, amikor térben legmesszebb volt Jézus, akkor volt lélekben legközelebb, mert akkor ezt mondta: Lázár meghalt, elmegyek, hogy feltámasszam őt.

En nem tudom, kedves alsóvárosi testvéreim, hogy gondoltatok-e arra, hogy ti a lázári történetet éltétek végig? Lázár története a története ennek a templomnak is. 34 esztendeje, hogy megszületett ennek a gyülekezetnek a szívében a vágy, hogy templomot építsen. Azok közül, akik akkor elhátározták, sokan már az örök életben vannak. Akik akkor kisgyermekek vagy konfirmációs ifjak voltak, ma érett férfiak vagy nők. Évtizedek teltek el, és úgy melengettétek szívetekben ezt a tervet, úgy ápoltátok ezt az álmot, úgy futottatok utána mindenüvé, hivatalosokhoz és nem hivatalosokhoz, úgy próbáltátok életben tartani. Teltek az évek és az évtizedek, s mintha Jézus messze ment volna, Jézus nem jött, és hiába próbáltatok meg mindent, lassan már eltemettétek a vágyat. Lassan úgy gondoltátok, hogy meghalt "Lázár". És Jézus akkor volt legközelebb. Akkor indult el felétek és felénk, hogy feltámassza a meghalt Lázárt. Azt olvassuk a lázári történetből, hogy amikor megérkezett a falu szélére, akkor kiment eléje Márta. Az a Márta, aki azelőtt nem ült le lábaihoz, amikor Betániában meglátogatta őket Jézus, az a Márta, akinek azelőtt más, fontosabb dolga volt, most ő ment először Jézushoz. Leborult elébe, és úgy mondta, hogy meghalt Lázár. De tudom, hogyha kéred, meghallgat téged Isten és feltámasztod majd az utolsó napon.

Látjátok, kedves testvéreim, ez volt a mi sorsunk is, ez volt a ti sorsotok is. Egy fél évszázadon keresztül sokszor jajgatva kiáltottunk Jézus segítségére után, csak ez maradt, hogy odaérkezett a szívünk peremére az Úr, odaérkezett az álmaink, a terveink, a bűnbánatunk, a fájdalmaink peremére, és leborult előtte az Alsóváros népe és úgy mondta: tudom, hogyha te akarod, minden lehet; s vele együtt leborult a református egyház, a református Erdély, és úgy mondtuk: de tudjuk, Uram, amikor úgy látszik, hogy minden eltemettetik, amikor mindennek vége van, de most is tudjuk, hogy nálad erő és hatalom van. Isten meg tud tartani bennünket. Nehéz idő volt egy gyülekezet számára, az anyaszentegyház számára, a nép számára, de áldásos idő volt. Megtanultunk kimenni a város peremére, kimenni a lelünk peremére és leborulni Mártaként Jézus előtt - akik azelőtt nem sokan borultak le úgy tiszta szívvel és elzokogni bánatunkat, fájdalmunkat, könnyeinket, reményességünket, elmondani: de most is tudom, hogy neked hatalmad van, Jézusom.

Ez a "most is tudom", ez tartott meg Isten kegyelméből bennünket, hogy kivárhassuk azt az időt, amikor megérkezik Jézus. Megérkezett ebben a történetben is, és azt mondta Mártának: Tudod-e, hogy "aki csak él és hisz én bennem, soha meg nem hal. Hiszed-e ezt", Márta? És Márta felelt: "Igen, Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Istennek Fia." Ti is feleltetek. Először a Gece utcai templomban, azután a kicsi imaházban. Felelt egész Erdély, míg külön vett bennünket Jézus és négyszemközt kellett szólnunk vele szívünk titkos könnyeivel és vágyaival, amíg megkérdezte tőlünk, hogy hiszed-e azt, hogy ha valaki bennem hisz, ha meghal is él, és hogyha csak él és hisz bennem, soha meg nem hal. Hiszed-e ezt? Feleltük az úrvacsora vételekor, ti ott, ahol a régi imaház állt, zsúfoltan, szobákban, odahajolva szívetekkel az úrvacsora kenyere és bora fölé: hiszem és vallom, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia. Az elhagyattatás, a várakozás áldott ajándékai voltak ezek: amikor abban a régi, kicsi imaházban megkérdezett benneteket Jézus, amikor úgy készültetek, mint ahogy Márta üzent Mária után és mondta: "A Mester itt van és hív téged"; amikor a lelkipásztorotok sorra járta az otthonokat és mondta az épülő gyülekezetben: "A Mester itt van és hív téged"; amikor a régiek imádkoztak a kicsi imaházban és mondták egymásnak tovább, a Mester itt van és hív téged; amikor elindultak a vallásórák és az ifjúsági bibliakörök, és mondták tovább: a Mester itt van és hív téged; amikor gyülekezetté érett a templom nélküli gyülekezet, amikor adta Isten a régi imaházban az őskeresztyénség idejéből való közvetlenséget, hangosan együtt mondott bűnvalló imádságot, és adta az ő átölelő, meleg szeretetét ebben a gyönyörű templomban, akkor tartásátok meg azt a régi hangos bűnvalló imádságot, azt a régi égő vágyakozást és várakozást Jézus után s azt a régi üzenetet: a Mester itt van és hív téged.

Eljött a Mester, mint ahogy eljött akkor is, és megkérdezte a síró Máriát, hova helyeztéték őt. Mária megmutatta a helyet. Valamikor úgy kérdezett benneteket: hova helyeztéték őt, a templomot, és nem volt hova helyezni. Nem kaptatok sehol sem engedélyt, sehol területet, sehol sem lehetőséget, egy talpalatnyi helyet sem, csak egy hely volt, a szívetekben. Oda helyeztéték évtizedeken át. És oda jött el Jézus, hogy onnan előhívja és onnan életre teremtsa a ti házatokat. Kő feküdt akkor a Lázár sírjában, mint ahogy népünk és egyházunk álmán és tervén és könnyén és vágyán kő feküdt, egy súlyos rendszer mindent elnyomó köve. De jött Jézus! Azt mondta akkor Máriának: nem mondtam-e néked, hogyha hiszel, megláthatod majd az Istennek dicsőségét? Ugyanig volt, testvéreim. Jött Jézus, és elvette a követ. Jött Jézus, és kijött Lázár, jött Jézus, és azt mondja: nem mondtam-e, hogyha hiszel, megláthatod majd az Istennek dicsőségét?

És most nézzük ezt a templomot és annyi mindent ebben a templomban. Benne van a régiek imádsága, benne vannak gondban elporladó életek. Benne van könny, reményesség, bánat, imádság, benne van egy gyülekezet áldozatkészsége, benne van külföldi reformátusok segítő szeretete. Annyi minden benne van ebben a templomban! Benne van a kétkezi munkátok, benne van az áldozatkészségetek, áldozathozatalotok, öregeknek és fiataloknak minden szeretete, és mégis valami nagyon világít itt. Mondja Jézus: nem mondtam-e nektek, hogyha hisztek, megláthatjátok az Isten dicsőségét? Ebben a templomban mindenekfelett az Isten dicsősége van benne. Ti úgy jöttetek ide, mindig remegő szívvel és meghajtott fejjel, s ha valahányszor ide beléptek, 34 évi vágyakozás után, éreztétek mindig: az Isten járt itt, mint valamikor Jézus Betániában, amikor megállt a sír előtt és bekiáltott: "Lázár, jöjj ki!" - és a halott megjelent. Jézus teremtő szava nyomán életre kelt a lehetetlenség sírboltjából ez a templom.

Tizennyolc új templom építését vették tervbe az erdélyi anyaszentegyházban. És hatnak már nőnek a falai. Ez az első, amelyik a változó világban megjelent. Annyi várakozás, annyi könny és annyi fájdalom és annyi imádság után Isten nektek adta ezt a nagy ajándékot: az első sírboltba kiáltó szava nyomán megjelenő csodát, ezt a magasba érő, Isten felé tárulkozó, gyönyörű templomot.

Mondta akkor Jézus: oldozzátok meg és hagyjátok menni. Hát oldozzátok meg és hagyjátok menni ezt a templomot szívből szívbé, családból családba,

nemzedékről nemzedékre, oldozzátok meg és hagyjátok menni, mert Jézus van itt, s ő adta nektek és nekünk, áldott, drága csodaként, kegyelme jeleként annyi várakozás és imádság után, hogy megérthessük mindenek mögött az ő örök, megtartó, eleve elrendelő kegyelme volt. Ámen.

Imádság

Édes Atyánk, irgalmas, szerető Istenünk! Hálaadó szívvel borulunk le előtted a nekünk ajándékozott új templomban. Köszönjük neked, hogy benne lehet a mi hitünk is, áldozatunk is, munkánk is, imádságunk is. Köszönjük, hogy a lélek rejtett titkaiból erős falak tudnak épülni ebben a világban. Köszönjük, hogy mindenekfelett a te kegyelmed van benne, Istenünk. Köszönjük, hogy megjelentél közöttünk, Jézusunk, mint régen Márta és Mária otthonában. Köszönjük, hogy teremtő szavad nyomán élet fakadt és templom épült.

Imádkozunk ezért a temploméért. Köszönjük neked azokat, akik először megálmodták azt, bár lehet, hogy már nálad vannak az örök életben. És imádkozunk hozzád azokért, akik akkor fognak ebbe a templomba járni, amikor már mi nem leszünk ezen a földön. Ölelj át bennünket nemzedékről nemzedékre, örök megtartó Istenünk. Add, hogy ez a templom áldott kút legyen, ahol szomjazó lelkek mindig felüdülnek, add, hogy ez a templom erős bástya legyen, ahova menekülni lehessen és megtartatást lehessen találni nehéz idők idején is. Engedd, hogy ez a templom meleg otthon legyen, ahol kinyílnak mindig a szívek, s ahol megérezzük, hogy van egy felső örök és megtartó szeretet, amely megért és meggyógyít bennünket.

Segíts, hogy ez a templom a te hajlékod legyen, ahol veled tudunk találkozni. Áldd meg az ajtót, ahol bejövünk, hogy ott lehulljon rólunk minden, ami evilági, hogy csak utánad tudjunk itt vágyakozni. Áldd meg az ajtót, amikor kimegyünk, hogy innen békességet, erőt, boldog bizonyosságot tudjunk kivinni, hogy semmi sem tud minket elszakítani a te szeretetedből.

Áldd meg az Úr asztalát, ahol gyermekek fejére fog hullni a keresztség, s ahonnan elveszük majd a te kenyeredet és borodat, hogy gyermekek és öregek szíve és élete elválaszthatatlanul egybekapcsolódjék teveled. Áldd meg ezt a szószerket, hogy itt te szólj mindig. Áldd meg a te szolgádat, amikor feljön ezeken a lépcsőkön, hogy hozzád jöjjön, hogy tőled jöjjön, hogy veled jöjjön, hogy szavában mindig tűz, erő, élet és megtartás legyen. Adj enni a te népednek, Istenünk, mert sokszor úgy megéhezünk, adj inni a te népednek, mert sokszor úgy megszomjazunk, és nincs igaz táplálék és üdülés rajtad kívül odakint, csak itt tenálad, Istenünk.

Áldd meg e gyülekezetet, és áldd meg sorba mind a mi gyülekezeteinket, a majd rendre felépülő templomokat is, hogy a te erőd adjon nekik védelmet és megtartást.

Te látod a mi helyzetünket. Hozzád fordulunk, Istenünk. Rendezd irgalmasan a mi ügyünket, ahogy irgalmasan rendezted a Lázárét is. Hajolj le hozzánk, bűnösök és nyomorultak vagyunk, akik ezerszer megbántottunk téged és egymást is, de látod, hogy a tied akarunk lenni. Add, hogy ebben az új templomban új élet induljon mindegyikünk szívében és egészen a tiéd legyünk. Hallgasd meg imádságunkat, Szent Fiad, a Jézus Krisztus érdeméért kérünk. Ámen.

Csiha Kálmán

Prédikáció a zsombori templom felszentelése alkalmából

1991. november 3.

Alapige: 1Királyok 17,4-16

Kedves Testvéreim!

Különös világ volt az az idő, amiből ez a történet származik. Aháb uralkodott Izraelben, az istentelen király, aki feleségül vette Jézabelt, a még istentelenebb királynőt, és mivel Isten ellen fordultak, Isten szárazsággal büntette az országot. Kiszáradtak mind a patakok és a források, és elpusztultak mind az állatok, és szomjúhoztak mind az emberek.

De valahogy úgy volt, hogy nem is csak a testi értelemben vett források és patakok száradtak ki, hanem kiszáradt a békesség patakja, kiszáradt a szeretet folyója, kiszáradt a reménység forrása és nem volt eső. Nem hullott felülről eső: se békesség-eső, se nyugalom-eső, se reménység-eső, csak a szárazság volt. Ismeritek ezt az életet? Amikor kiszáradnak a patakok, amikor kiszárad a reménység forrása, amikor kiszárad a békesség folyója a földön? Amikor nem csobog a szeretet pataka, amikor népek gyűlölettel fordulnak egymás ellen egész Európában? S amikor felülről nincs eső, bár úgy várnád az esőt, a drága mennyei esőt, a felülről hulló békét és reménységet, bocsánatot és szeretetet, jóságot és nyugalmat a földre, és nincs, és nincs.

Megjártuk mi a szárazság útjait, és járjuk sokszor még ma is a szárazság útjait. Egy fél évszázadon keresztül szárította Aháb a patakainkat, és az ő bűne és a mi bűneink miatt Isten is a legelőinket. S egy fél évszázadig vártunk az esőre, és nem volt eső. S mennyit várunk még ezután is, életünk sokszori szárazságaiban, kiszáradt patakmedrek mellett, és nincs eső. Úgy szól itt az Ige: "és lőn néhány nap múlva, hogy kiszáradt a patak, mert nem volt eső a földön". Kiszáradt a patak. Zsomboron is. Egy bizonyos értelemben kiszáradt a patak. Hisz itt folyó volt régen. Hisz 600 évesek ezek a kövek itt ebben a templomban, hisz itt életfolyó volt régen, és gyermekek nőttek fel ezekben a padokban, és fiatal házások esküdtek itt, és népes gyülekezet dicsérte az Istent. De kiszáradt a patak Zsomboron is, vagy legalábbis száradóban van a patak. A folyó helyén már csak patak van.

De úgy folytatódik tovább az Ige: "akkor lőn az Úrnak beszéde Illéshez". Tudjátok, testvéreim, sok szárazság lehet a földön és sok patak kiszáradhat. Még a nagy folyók is kiszáradhatnak, és kiszáradhatnak mind még a nagy források is, még a tengerek is, de az Úr Isten szava nem szárad ki soha. Ebben a nagy szárazságban is lőn az Úrnak beszéde Illéshez! Itt Zsomboron is, egy fél évszázadon át - és ki tudja visszamenőleg hány évszázadon át - drága ajándékképpen megmaradt nekünk az Úrnak beszéde. S azért nem száradtunk ki egészen. S bár lepadhattak a gyülekezeteink, bár Zsomboron is már csak 40 lélek van, de megújult a templom, mert nem száradt ki a lélek pataka, mert nem száradt ki az Úr Isten szava, mert az Úr azt akarja, hogy az ő beszéde mindig szóljon és mindig megmaradjon.

"Lőn az Úrnak beszéde Illéshez..." És Illést ez mentette meg, mert az Úrnak beszéde tanácsolta, igazgatta és vezette Illést a nagy szárazságban. Egyházunk történelmének nagy szárazságaiban bennünket is csak az Úrnak beszéde tartott meg, ami biztatott, vezetett, utat mutatott. Csak addig tudunk megmaradni, míg reá hallgatunk. Vigyázzatok, hogy ezt a beszédet fel ne cseréljétek se emberi beszéddel, se semmi mással. Bennünket csak az Isten beszéde tud megtartani. Nekünk csak az Isten beszéde tud igazán

utat mutatni, és csak az a nép marad meg igazán népnek és nemzetnek ezen a földön, amely az Isten beszédére hallgat, Isten beszédében tisztítja meg gyermekeinek szívét és így tanuljuk meg a szeretetben és hűségben való járást.

Lőn az Úrnak beszéde Illéshez, és azt mondta neki: "menj el Sareptába, amely Szidónhoz tartozik, és légy ott. Ímé, megparancsoltam ott egy özvegyasszonynak, hogy gondoskodjék rólad." Abban az időben, Aháb idejében, tulajdonképpen Illés jelentette az anyaszentegyházat. Ő volt az Isten próféta, amikor mindenki elfordult Istentől és csak ő maradt igazán Isten mellett. Íme, azt lehet mondani, hogy Isten rábízta az ő anyaszentegyházat egy özvegyasszonyra. Hányszor történt ez így! Egy templomrenoválást egy özvegyasszonyra bíz az Úr. Sokszor a szegény özvegyasszonyok többet áldoztak, mint a gazdag emberek. Hányszor volt úgy, hogy Isten rábízott bennünket egy reménytelen helyzetre, mint ahogy Illést abban a nagy szárazságban egy szegény özvegyasszonyra. De Illésnek bíznia kellett abban, hogy ez az özvegyasszony majd gondját viseli. És elindult Illés Sarepta felé.

S a város kapuján kívül meglátta, hogy fát szedeget egy asszony, és megszólította őt, ezt mondván: hozz nekem, kérlek, egy pohár vizet. Ez akkor, a szárazság idejében, amikor az emberek szomjan haltak, nagy dolog volt. S az asszony elindult. Illés még utánakiáltott: hozz nekem, kérlek, egy sült pogácsát is. S akkor az asszony már visszafordult, és úgy mondta: látja az Úr a lelkemet, hogy csak egy marék lisztecském van a vékában és csak egy kicsi olajom a korsóban, és most ezt az utolsó ételnek szántam, hogy még utoljára megsüssöm a kenyeret és egyek a fiammal és azután meghaljunk, mert nincs tovább.

Kívülről milyen másnak látszott ennek az asszonynak a helyzete! Amíg szedegette az ágakat a kapu előtt, úgy látszott, hogy nincs semmi gondja, csak amikor megszólította Illés, akkor derült ki, hogy minden tartalékának a végén jár. Mennyire más az élet a kapun kívül. A kapun kívül mennyire másnak látszik az életünk. Amikor szedegetjük az élethez a különböző ágakat, hogy rakjuk az élet tüzeit, sokan úgy gondolják, hogy egészséges vagy, hogy boldog vagy, hogy nincs semmi gondod, de amikor megszólít Isten, akkor derül ki, hogy mennyire más az élet belülről, mint kívülről. Én nem tudom, hogy ti itt Zsomboron hogy vagytok, és akik hazajöttetek, hogy vagytok, hogy milyen az élet kívül és milyen az élet belül. Lehet, kívülről úgy látszik, hogy egészséges és nyugodt vagy, és ha megkérdezzük, hogy vagy, ha hazajössz és megkérdez az öreg szülőd, hogy vagy vagy, akkor azt válaszolod, hogy köszönöm, jól. Megkérdez az öreg templom: hogy vagy, és azt mondod, köszönöm, jól, de csak te tudod belülről, hogy már az utolsó tartaléknál tartasz. Már más nincs, csak az "a marék lisztecske", az a "cseppnyi olaj", csak az a kicsi lelkielő. Már véged van, és nemsokára összeroppansz. Hányszor kérdezi így szülő a gyermekét, gyermek a szülőjét, és ha elmegyünk egymás mellett és megkérdezzük egymást, hogy vagy, akkor mondjuk, hogy jól. Csak mi tudjuk, hogy mennyire másképp áll a helyzet.

De Isten lát bennünket. Az özvegyasszonyt is látta. Amikor utánakiáltott Illés, hozz egy pohár vizet, valahogy az anyaszentegyház is, a múlt is, ez a templom is, Jézus Krisztus is így kiáltott a zsomboriak és az innen elszármazottak gyülekezeteihez. Így kiáltott ez a romladozó templom s rajta át Jézus: szomjazom, hozz egy pohár vizet! S lehet, hogy először elindultál, s még egyszer adni kellett, és még egyszer kiáltott a templom és még egyszer kiáltott Jézus Krisztus: hozz egy pogácsát is. Hozz többet is! Lehet, hogy azt mondtad: nincs. Ez volt az utolsó marék lisztecském, ez volt az utolsó cseppnyi olajom, ez volt az utolsó áldozatom, ez volt az utolsó hitem és reménységem, boldogságom és lelkielőm. Nincs több. Az ajtónk előtt és a szívünk kapuja előtt áll Krisztus, és azt mondja: tudom, tudom, hogy nincs semmi már. Tudom, hogy alig van még a reménységből és a vágyból, a tervből és az álmokból: tudom, hogy nincs semmi már, csak egy "maréknyi lisztecske a véka alján és egy cseppnyi olaj", de abból először nekem hozz. De itt van az élet titka, testvéreim! Abból a maréknyi lisztből, abból a maréknyi lelkielőből, abból a cseppnyi hűségből, ami

még megmaradt, abból a reménységmorzsából, abból a kicsi anyagiból, ami még van, először Istennek kell adnunk. Mert azt mondja az Úr, Izráel Istené, "hogy sem a vékabeli liszt el nem fogy, sem a korszóbeli olaj meg nem kevesül addig, míg az Úr erőt ad a földnek színére". Az az Isten ígéje, azok számára, akik ezt a maréknyi lisztet, ezt a cseppnyi olajat odaadják, hogy ez a maradék nem fog megkevesülni, nem fog elfogyi mindaddig, amíg Isten esőt nem ad a föld színére.

Kedves zombori testvéreim! Olyanok vagytok, mint ez a bibliai özvegyasszony. Kiszáradt patakok mellett, perzselő ég alatt, víz nélkül és liszt nélkül. Csak egy maréknyi liszt a véka alján, és csak egy cseppnyi olaj, és talán ilyen a mi egész erdélyi magyar református anyaszentegyházunk is. Csak egy maréknyi liszt és csak egy cseppnyi olaj! És sokszor mondjuk pusztuló szórványokban és sokszor mondjuk életünk gondjai és megpróbáltatásai között: még ezt összeszedegetem és eszem a fiammal együtt, és azután meghalunk. De jön Isten és van egy özvegyasszony, és van egy ember, van egy egyház és van egy nép, amelyik gondjában, bajában is Istenre tud hallgatni és átadja neki szíve áldozatát, azt a cseppnyit, ami még megmaradt. Annak az életében megvan az ígéret, hogy nem fog elfogyi, amíg esőt nem ad Isten a föld színére. De addig vigyázzatok, de addig vigyázzunk, testvéreim, arra a maréknyi lisztre a véka alján, arra a cseppnyi olajra a korszó fenekén. Ez a mi megtartatásunk reménysége. Ez a mi jövőnk alapja. Ami megmarad a templomban, a hitben és a hűségben, a szeretetben és az imádságban, csak az marad meg. Vigyázzunk arra, ami egy fél évszázad embertelen diktatúrája után még megmaradt. Adjuk Isten kezébe, és áldozunk belőle. Komolyan merjünk bízni benne! Komolyan bízunk abban, hogy Isten adni fog még esőt a föld színére.

Azt olvassuk ennek a történetnek a végén: "és ő elméne, és az Illés beszéde szerint cselekedék, és evék mind ő, mind amaz, mind annak háznépe naponként. A vékabeli liszt nem fogyott el, sem pedig a korszóbeli olaj nem kevesült meg, az Úrnak beszéde szerint, amelyet szólott Illés által." Hát így volt ebben a templomban is. Több mint 600 éven keresztül. De így valóság a mi életünkben is. Drága egyházunk történetében is! S így lesz mindörökké, amíg azt a kicsi lisztet, azt az utolsó csepp olajat először Istennek adjuk. Addig enni fogunk naponként, addig Isten táplálni fogja a lelkünket, és nem fog elfogyi az, amit ránk bízott Isten erőben és hitben, szeretetben és hűségben. Mert nem úgy van, hogy mi adunk először Istennek, hanem először ő adott és ad nekünk. A mi Urunk először nagycsütörtökön adott, amikor megtörte a kenyeret és azt mondta: "Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely tiérettetek megtöretik." S azóta az a maroknyi úrvacsorai kenyér s az a kortynyi úrvacsorai bor soha el nem fogyott. Soha el nem fogyott 2000 éven át, a keresztyén egyház történelme során. És ha mi odaadjuk ezért cserébe a mi lisztünket és a mi olajunkat, akkor azt csak a hála mozdulatával tehetjük, amiért először Krisztus önmagát halálra adta érettünk, hogy legyen számunkra élet és megtartás nagy szárazságok idején is. Ámen.

Imádság

Édes Atyánk, irgalmas, szerető Istenünk!

Hálaadással borulunk le ebben a szépen megújított ősi templomban szent színed előtt. Köszönjük neked, hogy szerethetjük ezt a templomot, mert itt történik meg mindig újra és újra az a nagy csoda, hogy el nem fogy a liszt és el nem fogy az olaj, hogy nem szárad ki a patak, és hogy mindig új erőt nyerünk, ameddig megmaradunk a te szerető ölelésedben.

Köszönjük neked a te jószágodat, hogy lehetőséget adottál arra, hogy maroknyi néped áldozatot hozzon és a te házádat szépen megrenoválja, megújítsa, hogy benne itt légy közöttünk.

Köszönjük, hogy kértél tőlünk, szegény özvegyasszonyoktól, öregedő férfiaktól, száradó kicsi gyülekezettől. Köszönjük, hogy kértél és adhattunk. Köszönjük, hogy kértél a szomszédoktól, a szomszédos egyházmegegyektől, hogy kértél tőlünk és mi adhattunk.

Köszönjük, hogy ímé, láthatjuk a nagy csodát: nem fogy el a liszt és az olaj. Köszönjük, hogy te itt bőven osztod számunkra kegyelmedet. Téged kérünk, áldd meg ezt a hajlékot. Áldd meg most, amikor itt vagyunk, hogy innen hazavihessük a te megtartó hatalmadat és örök jószágodat.

Áldd meg ezt a hajlékot, amikor téged dicsérni maroknyi néped összegyűl benne, hogy érezzük meg sokszor száradó világunkban a nagy vizek zúgását és a te örök hatalmadat, aki itt állsz a szívünk kapuja előtt.

Áldd meg e helyen Igéd hirdetését és hallgatását. Add, hogy azok, akik könnyesen és szomorúan jönnek ide, mindig reménykedve mehessenek el innen. Hallgasd meg a csendben elsuttogott imádságot és áldd meg a te népedet, Istenünk.

Áldd meg mindannyiunk gyülekezetét, ahonnan idejöttünk. Szentelj meg bennünket, templomainkat, parókiáinkat. Adj a mi népünk szívébe áldozatkészséget, hogy mindig tudjon javítani, építeni és mindenkfelett tudjon bízni benned, ki maroknyi lisztecskénk erejével, csöppnyi olajunk birtokában örök életre tudsz megtartani bennünket.

Hallgasd meg imádságunkat! Fogadd el hálánk szavát. Maradj velünk. Maradj ezzel a faluval. Adj itt békeséget és szeretetet minden emberi szívbe. Adj megtartatást a mi anyaszentegyházunknak! Szent Fiadért, a Jézus Krisztusért kérünk, hallgasd meg imánkat! Ámen.

Advent nagyhetére

Bustya Dezső

Ébredés

1. A szülői hajlék

Alapige: Lukács 1,5-7

Ezen a bűnbánati héten estéről estére Lukács evangéliuma 1. része alapján szól hozzánk Isten üzenete. Ez a fejezet a Bibliában a messiási dráma kezdetéről szól. Amikor Isten egy új művet indít el, akkor nem teszi félre a régit, hanem hozzákapcsolja ahhoz az újat. Így ad új korszakokat az ő népe történetében. Így készít ébredést az ő egyházában. Mi most nem csupán egy új egyházi év kezdetén állunk, mert reménységünk szerint Isten egy új ébredést készít elő az ő egyházában. Mi pedig boldogok lehetünk, ha ennek az ébredésnek nemcsak passzív szemlélői vagy egyszerű résztvevői, hanem tevékeny munkásai lehetünk!

Istenre hallgató gyülekezetként a templomban vagyunk most együtt. Ez a kerete Isten Lelke munkálkodásának. Az ébredésnek is. Nem a templomon, az egyházon kívül kell annak megindulnia, hanem magában az egyházban, azon belül kell megindulnia. Íme, ez a történet is, Keresztelő János születésének, a Messiás útkészítője elindulásának a története is a templomból indul el. Tehát az Újszövetség nyitánya Izráel központjában, Jeruzsálemben, a templomban, Izráel istentiszteleti élete középpontjában kezdődik el. Azt is tudjuk, hogy Jézus is alig tizenkét esztendőskorában Jeruzsálemben, a templomban kezdi el tanítói hivatását. De Lukács evangéliumának a vége (24,52-53) is arról beszél, hogy a tanítványok a mennybemenetel hegyéről nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembe, "és mindenkor a templomban valának, dicsérvén és áldván az Istent". Tehát az ébredés, a nagy megújulás kiindulása a templom. Adja meg nekünk Isten kegyelme, hogy ezen a bűnbánati héten a mi kicsiny templomunkból induljon ki a megújulás, az ébredés!

1. Alapigénk elénekbe állítja a nagy ébredés történelmi kereteit. A nagy római birodalom egy kicsiny tartományában, Júdeában vagyunk. Királya jól ismert: Heródes. Hatalmára féltékeny, amolyan árnyékuralkodó. Ennyi a hely- és kormeghatározás. De tulajdonképpen nem is a földi, történelmi meghatározás a lényeges. A fontos az, hogy elérkezett az "időnek teljessége", Isten kegyelmes cselekvésének a korszaka. Ezek a történelem igazán áldott korszakai.

Az új kezdet, az ébredés kora nem is a király, a földi uralkodó családjából indul el. Hanem egy jórészt ismeretlen házaspártól. Szürke, ismeretlen emberek voltak. De nem maradtak azok. Isten a kicsiny kezdetekből indítja el az ő nagyságos dolgait. Az ő országa valóban a mustármaghoz hasonlít, amely minden magnál kisebb ugyan, de amikor elvetik és kikél, nagyra nő és fává lesz, lakóhelyet adva az ég madarainak. Ilyen észrevétlenül, ilyen titokzatosan, ilyen csodálatosan munkálkodik Isten!

"Heródesnek, a Júdea királyának idejében vala egy Zakariás nevű pap az Abia rendjéből; az ő felesége pedig az Áron leányai közül való vala, és annak neve Erzsébet" (5).

Zakariás, a ház feje tehát pap volt. Felesége, Erzsébet is papi nemzetiségből származott; ezt jelenti "az Áron leányai közül" kifejezés. Tehát közös családi örökségük volt az Ótestamentum minden szent ígérete. Annak levegőjében tölthették el egész életüket. Már a foglalkozásuk és az emberek között elfoglalt helyzetük is eljegyezte őket Isten számára. Boldog emberek azok, akik így Istennek odaszentelten élhetik végig ezt a földi életet!

Tudjuk, hogy a Biblia embereinek nevei beszélő nevek. Az itt említettek

is azok. Zakariás azt jelenti: "Isten megemlékezik". Erzsébet pedig ezt: "Isten esküje" vagy "Isten az én esküm". Drága nevek! Boldog ember az, aki tudja, hogy Isten nem felejtkezik el róla. Isten emlékezetében vagyok! Isten ígéretét, Isten esküjét bírom. Az ígéret gyermeke lehetek!

A mi nevünk ez: keresztyén. Azt jelenti, hogy "Krisztus követője". Isten népe, Isten gyermekei vagyunk. Királyi papság vagyunk. Nem a világ szerinti "előkelő származás" a döntő, hanem az, hogy Istenhez tartozók, Krisztus követői és követői vagyunk és lehetünk e világban!

2. Zakariásról és Erzsébetről a személyi adataikon túl még valami nagyon kedves dolgot mond el az Ige: "És mind a ketten igazak valának az Isten előtt, kik az Úrnak minden parancsolataiban és rendeléseiben feddhetetlenül jártak" (6).

Ez a jelző, hogy "igazak", azt jelenti, hogy betöltötték az úgynevezett lévitai törvényt. Isten szolgálata a papság egy bizonyos életmagatartását követeli. Zakariás és Erzsébet ezt teljesen betöltötték. Miután sok megbotránkoztató életű papról és papi családról tudunk, még a Biblia lapjairól is, ez a jellemzés nagyon öröndetes. Istennek hála, voltak és vannak ilyen Istennek átadott életű szolgák, és családok. Ez a kifejezés, hogy "feddhetetlenül jártak", azt jelenti, hogy Zakariás és Erzsébet igazán kegyesek voltak, mint Jób és mint Dániel.

A származásnál tehát fontosabb az, hogy ők valóban tudatában voltak annak, hogy Isten gyermekei, Isten népének a tagjai. Nemcsak hivatali kötelességből, hanem szívük szerint is feddhetetlenül jártak, forgolódtak az Isten szolgálatában. Ha semmi közük sem lett volna az Úr tiszteletének ügyéhez, akkor is istentisztelet lett volna az egész életük!

Milyen a mi életünk, a mai református keresztyének élete? Úgy élünk-e, mint akik tudatában vagyunk annak, hogy Isten gyermekei vagyunk? Ennek megfelelően élünk, cselekszünk is mindenben? Ott ad ébredést az Úr, ahol ilyen életek, Istennek egészen átadott életek vannak!

3. Közben pedig Zakariás és Erzsébet megállottak egy nagy próbatételben is: "És nem volt nékik gyermekük, mert Erzsébet meddő vala, és mind a ketten immár idős emberek valának" (7). Vagyis az Úr hosszú időn át megtagadta azt a vágyukat és kérésüket, hogy frigyüknek gyümölcse legyen. Gyermektelenül kellett megöregedniük, akár Ábrahámnak és Sárának. De Istennek ilyen fájdalmas rendelései sem rendítették meg őket. Akaratá előtt meghajolva, hűséges odaadással szolgálták őt tovább. És ennek az alázatos, hívő várakozásnak egyszer megjött a gyümölcse. Amint Ábrahám és Sára esetében, úgy Zakariás és Erzsébet esetében is egy új kezdetet indított el Isten azért, hogy öregkorukban, csodálatos módon kapták az Úrtól a fiukat. A gyermeket, akiben reménységük beteljesedett.

Mai Zakariások és Erzsébetek, ti vajon meg tudtok-e hajolni Isten próbáló keze alatt? Sokan lehetnek itt olyanok, akik talán hosszú idő óta szívük mélyén egy-egy drága kívánságot, vágyat hordoznak. És úgy tűnik: Isten nem hallgatja meg könyörgésüket. Ne szűnjetek meg imádkozni és hittel vágyakozni. Akaratotok hangolódjék hozzá Isten örök tervéhez és akaratához. Aki hittel állja ki Isten próbatételét, az áldásban részesül.

Nem véletlen, hogy Isten éppen Zakariásra és Erzsébetre bízta a későbbi nagy prófétának, a Megváltó útkészítőjének a felnevelését. Ahol feddhetetlen, hívő, engedelmes, Istenre váró életek vannak, ott ad az Úr csodát, ott ad ébredést!

2. Rend és kivételek

Alapige: Lukács 1,8-12

A tegnap esti istentiszteleten arról értesültünk, hogy Isten úgy cselekszik mindig valami újat, hogy a régit sem teszi félre, nem szünteti meg azonnal, hanem felhasználja ezt a készítenő új keretével. Az Újszövetséget úgy készíti elő, hogy felhasználja hozzá a Ószövetség népét, Izráelt, annak istentiszteleti központját, a templomot, s egy ott szolgáló papot, Zakariást

és annak feleségét, Erzsébetet. Tegnap éppen erről a két istenfélő emberről s arról a szülői hajlékról esett szó, amelybe Isten belehelyezte a Megváltó útkészítőjét, a születendő Keresztelő Jánost.

A mai Ige arról beszél nekünk, hogy Isten kegyelméből velünk is történhetnek rendkívüli, kivételes dolgok. Folyik, folydogál az idő sűrűre folyama, és egyszer csak a folyam új kanyarulatot vesz, vagy kiárad medréből, földuzzadnak a habok. Isten az idő megszokott folyásába beleállítja a nagy, szent alkalmat, a csoda idejét, az alkalmatos időt!

1. Zakariás csendesen éli a maga életét feleségével, Erzsébettel. Ott-hon is feddhetetlen, istenfélő életet élnek. Izráelben 24 papi rend volt, a papok hetenként felváltva végezték templomi szolgálatukat. A papok nagy része vidéken lakott. Most éppen Zakariáson volt újra a sor: "az ő rendjének sorában papi szolgálatot végzett az Isten előtt" (8). Nem önkéntes vállalkozásról volt szó, hanem "a papi tiszt szokása szerint reá jutott a sor, hogy bemenvén az Úrnak templomába, jó illatot gerjessen" (9). Mindebben nem volt semmi rendkívüli.

Zakariás tehát elvégezte a maga istentiszteleti szolgálatát, ugyanúgy, ahogy máskor is, és ahogy azt mások is a kötelező rend szerint végezték. Nem is lehet ez másként. Az Isten nyilvános tiszteletének meg kell legyen a állandó rendje. Nálunk is így van. Nem kezdődhet a templomi istentisztelet például az áldással, mint ahogy nem is végződhet az előfohással. Megvan az istentisztelet megszokott, jól ismert rendje; ahhoz igehirdetőnek és igehallgatónak egyaránt alkalmazkodnia kell. A rendetlenségnek az egyházban nincs helye.

Sőt, még az egyéni, magányos istentiszteletünkben sem nélkülözhetjük a megállapított rendes időket és módokat. Aki nem köti egy bizonyos időponthoz a maga imádkozását, bibliaolvasását, csendes perceit, az nem is tud mindennap, rendszeres módon magányos áhítatot tartani. A legjobb, ha a reggeli ébredéshez vagy valamelyik étkezési alkalomhoz kapcsoljuk hozzá: másként rendszertelenné, rendetlenné válik, vagy egészen el is marad a személyes csendes óráink!

Ez a rendszeresség azonban egyáltalán nem jelent unalmasságot, gépiességet vagy lélektelen formasságot! Tudnunk kell azt, hogy Isten nem irtózik a rendtől, sőt, inkább szereti azt. Isten világában rend van. Ő a rend Istene.

Amikor Isten ébredést ad az ő egyházában, akkor a rend sorozatában megjelenik a rendkívüliség. De a rendkívüliség egyáltalán nem jelent rendetlenséget! Folyik-folydogál megszokott rendjében egy-egy keresztyén közösség istentiszteleti-egyházi élete, és Isten egyszer csak kibocsátja Szentlelkét, és valami rendkívüli történik: lelkek sokasága felébred a bűn álmából!

2. Mai alapigénk második tanítása az, hogy amikor Isten valami újat cselekszik az ő egyházában, népe közösségében, azt sohasem szabad egyetlen ember személyéhez fűzni. Az egyházban mindig nagy a kísértés, hogy nevetek zászlóként emeljünk magasba. Holott nem Mózes, Dávid, Lúther, vagy Kálvin, Francke Ágoston, vagy Blumhardt hozott létre ébredést, megújulást, hanem Isten Szentlelke. A Lélek kiáradása hozza létre a megszokottban a rendkívülit, a csodát.

Mit is olvastunk itt? "És a népnek egész sokasága ismádkozék kívül a jó illatozás idején" (10). Tehát amíg Zakariás pap a szentélyben illatáldozatot mutatott be az Úrnak, addig a gyülekezet, az istentiszteelő sokaság a templom pitvarában imádkozik. Ilyenkor az egész ország figyelme a templom felé fordult. Mindenki segítségül hívta az Urat, azon a helyen, ahol éppen volt, és az Úr meghallgatta, elfogadta az imádságot és felelt rá. Áldozatbe-mutató pap és imádkozó gyülekezet: ime, ez az emberi keret, amelyben Isten kegyelme elkezd munkálkodni; a szokott rendben elindul valami rendkívüli, és megszületik a csoda!

Tudunk-e mi is ilyen híven szolgálni Istennek? Tudunk-e úgy egy akarat-tal együtt lenni, mint pünkösdi ünnepén a tanítványok? Az imádkozó, a várakozó és engedelmes lelkek mindig megtapasztalják, hogy az Úr csodásan működik! Mi imaheteket tartunk. Bibliaórákon nemcsak a lelkipásztor imáját mondjuk

vele együtt, hanem egyenként is szoktunk imádkozni és egymással is szoktunk együtt imádkozni. De ez még csak a kezdet. Az volna az igazi, ha egész gyülekezetünk élete meg nem szűnő imádsággá, imaéletté lenne! Ott, ahol Isten Lelke nagy sokaság életét imádkozó életté alakítja át, nagy dolgok történnek!

3. Az Ószövetség népe úgy hitte, hogy az imádkozás órája az Isten kijelentésének órája. Amikor az emberi közvetítő, a pap a nép bűnbánó imádságát az Úr elé vitte, kihozta az Úr elől a bűnbocsánatot, a kegyelem ígérését. Ez volt a rend. De Zakariással ezúttal valami rendkívüli történik: "Néki pedig megjelenék az Úrnak anyala, állván a füstölő oltár jobbjára felől. És láttára megrettene Zakariás és félelem szállá meg őt" (11-12).

Az angyal: Isten küldötte. Ezt jelenti a neve is: angelos = küldött. Isten megbízásából jött. A rendes módon elvégzett áhítatos szertartás közben ez volt az a rendkívüli, ami Zakariással történt. Olyan meglepetésben volt része, hogy megrettent és félelem szállta meg. Számunkra ismerős ez a lelkiállapot. Ugyanígy megrettentek a pásztorok Betlehem mezőin karácsony éjszakáján. A bűnös ember nem is tehet mást, amikor megtapasztalja a szent Isten közellétét!

Zakariás számára váratlan üzenet érkezett Istentől. A mennyei világ olyan közel jött hozzá és olyan tapasztalati valósággá lett, ahogy máskor nem szokott és most sem volt várható. Vannak Istennek az ő színe előtt forgolódo ember számára ilyen kivételes, ünnepi meglepetései. Ne keresse azokat senki, de ha jönnek, jól figyeljen rájuk! Ilyenkor különösen fontos mondanivalója van Istennek!

Az angyal megjelenése látszólag csak Zakariásért és Erzsébetért történik. Amit kijelent, abból megtetszik, hogy Isten nem feledkezett meg a két öreg imádságáról. De a közlendő örömhír sokaknak jelent majd igaz örömet. Testvérek, ahol ébredést ad az Úr, ott nem egy-két ember kedvéért teszi és semmiképpen sem emberek dicsőítéséért. Hanem azért, hogy a bűnös életből sokakat felébresszen a neki tetsző, szabad, engedelmes és igazán örvendező életre.

Kérjük ezt a csodát, ezt az ébredést Urunktól ma is! Ámen.

3. Isten tudja, mit tesz

Alapige: Lukács 1,13-17

Isten kegyelmének kiváltképpen munkája, hogy időnként ébredést, megújulást hoz létre az ő egyházában. A megszokott rendben csodálatos kivételek történhetnek Isten könyörületéből. Ennek a reménységében élünk mi is. Ezekről hallottunk a megelőző esti bűnbánati istentiszteleteken. A mai estén a Zakariásnak megjelent angyal ígehirdetésére figyelünk. Az angyal arról beszél, hogy Zakariás és Erzsébet imádsága meghallgatást nyert; elmondja, hogy milyen lesz a születendő gyermek és mi lesz az ő munkája. Figyeljünk erre az angyali ígehirdetésre; benne hozzánk szól ma Isten.

1. A Zakariás papnak megjelenő angyal először is megnyugtatta őt: Ne félj!" Olyan jó az, hogy a Szentírásban nagyon sokszor olvashatjuk ezt a biztatást. Bűnös ember, ne félj, amikor Isten előtt állsz. Nem megsemmisíteni jön Isten, hanem megkegyelmezni és megtartani. Az imádkozó, az engedelmes emberhez különösképpen szól ez a biztatás: Ne félj, Isten gondol rád, megemlékezik rólad.

Itt is ez a folytatás: "meghallgattatott a te könyörgésed". Olyan sokszor emlékeztet bennünket Isten arra, hogy a mi imádságaink nem enyésznek el a mindenségben. Ő felfogja, meghallgatja azokat. Konfirmációs káténk utolsó kérdésében (129.) arra világít rá, hogy mit jelent imádságaink végén az "Ámen" szó. A felelet ez: Az "Ámen" azt jelenti: ez igazán és bizonyosan meglesz. Mert Isten az én könyörgésemet sokkal bizonyosabban meghallgatta, mint amennyire én azt szívemben kívánom.

Zakariásnak és feleségének ki kellett állania egy nagy próbát. Azt tudniillik, hogy imádságaik sokáig meghallgatás nélkül maradtak. Mégpedig hosszú

évtizedeken át! Végül, amikor talán már le is mondtak róla, kitűnt, hogy mégis meghallgattatott az ő könyörgésük. Istennél jól számon voltak tartva ezek az imádságok. Csak ő a maga idejében és a maga módján akart felelni rájuk.

Mi azért csüggedünk el és azért kétségeskedünk, mert azonnali választ várunk, néha követelünk a mi könyörgéseinkre. Istennek pedig olykor tetszik megvárakoztatni bennünket. Az ő válasza lehet az is, hogy "nem", ha törvényével és akaratával ellentétes dolgot kérünk. De gyakran az is lehet a felelt, hogy "várj"; az a válasza, amelyet Krisztus Urunk is mondott volt a kánai menyegzőn: "Nem jött még el az én órá" (Jn 2,4). Ezt az órát pedig sem siettetni, sem késleltetni nem lehet és nem szabad. Várd ki alázattal és türelemmel Isten feleletét!

2. Zakariás és felesége imádságának tárgya a gyermek volt, akire hosszú éveken át mindhiába vártak. Isten üzenete az angyal által épp erre vonatkozik: "...a te feleséged, Erzsébet szül néked fiat, és nevezd az ő nevét Jánosnak." Íme, Isten azt adja, amit tőle kértek; sőt többet is ad annál. A gyermeket Jánosnak kell majd nevezni; a név jelentése = az Úr megkegyelmez. Ebben már benne van annak az ígérete, hogy a születendő gyermek nemcsak a szülők, hanem sokak számára lesz ajándék.

Milyen lesz ez a gyermek? Az angyali híradás szerint: "És léssen tenéked örömdre és vigasságodra, és sokan fognak örvendezni az ő születésén." Egy új élet születése mindig öröm. Örülnek a szülők, a testvérek, a rokonság. Még inkább így van ez a lelki életben. Egy újjászületett ember életének sokan örvendeznek e földön, de a mennyben is. Urunk szava szerint (Lk 15, 10): "örvendezés van az Isten angyalai színe előtt egy pünös ember megtérésén". Ahol sokan térnek meg, ahol Isten Szentlelke ébredést ad, ott Isten sok ember számára ad vigasságot és örömet.

Az angyali híradásból azt is megtudja Zakariás, hogy a neki és a feleségének megígért gyermek útja már előre ki van jelölve. Istennek megvan vele a terve. Azért ad neki életet, hogy az az örök terv megvalósuljon. Annak szolgálatára alkalmasnak formálja és lelkének erejével felruhazza már "az ő anyjának méhétől fogva". A kiválasztottságnak jeleként a születendő gyermek nem fog bort és részegítő italt inni. Izráelben az ilyen választottakat "nazir"-nak nevezték. Sámson és Sámuel lehetnek a példái ezeknek a különös módon kiválasztott embereknek. Ők a szentség kiábrázolói, akiket Isten Szentlelke a maga eszközeül használ fel a világban, biznyságul más emberek számára.

Ebből az egykori angyali igehirdetésből azt az örvendetes üzenetet nyerjük, hogy nem akkor kezdődik a mi történetünk, amikor a világra megszületünk. Isten már régtől elkészítette az utunkat, és bölcsőnkbe helyezte áldásait! Ne hidd, hogy bármi is véletlenszerűen alakult az életedben. Mindenben Isten kegyelmes akarata teljesedett be. Ő még bűneidet és botlásaidat is számításba vette, és örök tervébe belekalkulálta azokat a te megtérésre jutásod és újjászületésed érdekében!

3. Isten tehát az ő kegyelmének munkájára választotta ki ezt a még meg nem született gyermeket, Keresztelő Jánost. Erre nézve az apja, Zakariás ezt az ígéretet kapja: "És az Izráel fiai közül sokakat megtérfít az Úrhoz, az ő Istenükhöz" (16).

Ez a legáldottabb szolgálat a világon. Nagy jót tehet az emberekkel egy orvos, aki beteget gyógyít. Egy tudós, egy felfedező, aki könnyebbé, boldogabbá teszi sok ember életét. De a legáldottabb szolgálatot az végzi, aki lelkeket ment meg a haláltól. Jakab apostol levelében olvassuk (5,20): "...aki bűnöst térít meg az ő tévelygő útjáról, lelket ment meg a haláltól és sok bűnt elfedez". Adja Isten, hogy közöttünk minél többen végezzék ezt a szent szolgálatot.

A születendő gyermek munkásságáról még három lényeges dolgot mond el Isten angyala. Egyik az, hogy az Úr előtt "fog járni az Illés lelkével, és erejével, hogy az atyák szívé" a fiakhoz térítse" (17). Ahol ébredést ad Isten Lelke a világon, ott folyik a nagy megbékéltető szolgálat. Ahol a lelkek megbékélnek Istennel, ennek következtében megoldást nyernek a

nemzedéki problémák, a szegénység és a gazdagság, az erősek és az erőtelemek között feszülő ellentétek is!

A másik feladat: a születendő gyermek "az engedetleneket az igazak bölcsességére" fogja elvezetni. Prófétai feladat ez. A keresztyén gyülekezetben is erre kell törekedni. Az igehirdetés nem emberi bölcselkedés, hanem az igazi bölcsesség tanítása, amely előtt megtörik az engedetlenek hatalma. Kérjük Istent, hogy mindig így hirdettesse köztünk üzenetét, így adjon köztünk ébredést!

A harmadik szolgálat: "hogy készítsen az Úrnak tökéletes népet". Ezt a népet maga Isten készíti emberi eszközök által. Mindig ezt a célt munkálja, amikor imádságokra felel és hatalmas kezével emberek életét formálja. Ez az ébredés: emberek, akik addig engedetlenségben éltek - bűntudatra és bűnbánatra jutnak. Leszámolnak a múlttal, és Isten kegyelmét elfogadva, Isten népévé lesznek. Kérjük Urunkat, tegyen mindannyiunkat eszközeivé hit által az ő tökéletes népének formálásában. Ámen.

4. Ha nem hiszel Istennek...

Alapige: Lukács 1,18-20

Bűnbánati hetünk estéin arról szól hozzánk Isten üzenete, hogy ő mindig valami újat, szokatlant cselekszik. A megszokotban, a rendben megjelenik a szokatlan, a rendkívüli. Ember ezt nem tudja felfogni. Nem is lehet. Isten dolgait csak az újjászületett ember értheti meg. Megtérés nélkül értetlenül állunk Isten munkálkodása előtt. Vajon még a hívő, istenfélő embernek is meg kell térnie? Amennyiben a megtérés az "értelem megváltozását" jelenti, erre még az istenfélő embernek is szüksége van. Mi is lehetünk kételkedők, kishitűek; ennek Istentől való ítéletét hordoznunk is kell, de ez nem tragikus, hanem kegyelmes ítélet. Erről szól hozzánk a ma esti alapigénk üzenete.

1. Zakariás pap kételkedéssel fogadta az angyal híradását. Minden emberi okoskodás szerint igaza is volt. Ha gyermektelenül öregedett meg, hogyan nyerhetne öregkorára gyermeket? Ha felesége nem fogant ifjúkorában, hogyan fog öregkorában szülni? Ezért kért jelt az angyaltól: "Miről tudhatom én ezt meg? mert én vén vagyok, és az én feleségem is igen idős" (18).

A jelkéréssel gyakran találkozunk az Ótestamentum lapjain. Ábrahám is, Gedeon is, a súlyosan beteg Ezékiás király is jelt kért Istentől, és az Úr nem tagadta meg azt tőlük. Ha az említettek esetében ez nem volt bűn, miért volt az Zakariás esetében? Bizonyára azért, mert mindezek előtte voltak, s neki mint papnak ezeket ismernie kellett volna. Az ő esetében a jelkérés kételkedés, kicsinyhitűség volt. Zakariás nem volt kész az isteni ígéret elfogadására. Neki ebből a kishitűségből kellett volna megtérnie.

Sokszor van úgy, hogy Isten ígéretei és az emberi számítgatások, mérlegelések szemben állnak egymással. Melyiknek higgyünk? "Okos" értelmünknek vagy Isten ígéreteinek? Nem kétséges a válasz: egyedül Isten szavának! Istent nem kötik a mi lehetőségeink. Akkor legigazabban isteni az ő munkája, amikor emberileg érthetetlen.

Nézzetek a szívetekbe! Sokszor mondom, mondjuk, hogy ami az életünkben érthetetlen, az nem értelmetlen! Semmit nem kételkedve fogadd el alázatos hittel Isten ígéreteit. A jelkérés a mi részünkről is bűn, hisz számunkra a leghatalmasabb jeleket, a jászolt és a keresztet immár megadta Isten. A betlehemi jászol és a golgotai kereszt Isten örök szeretetének, a mi örök üdvösségünknek legbizonyosabb, legdrágább jelei. Ezek erősítik meg a mi hitünket mind e földi életben, mind az örökkévalóságra!

2. Az angyal a maga küldetésének hangsúlyozásával felelt Zakariás kételeyre. Zakariásnak meg kell értenie, hogy Isten üzent neki az ő követe által. Az örökkévaló Úr üzenete érkezik most hozzá. Azt pedig bűn kételkedéssel fogadni. Az előtt, ha mégoly hihetetlen és csodálatos is, meg kell hajolni. Milyen nagy nyomorúságunk a kételkedés!

Az angyal először is bemutatkozik; megmondja a nevét a kételkedő ember-

nek. Gábrriel annyit jelent, mint "Isten erős embere" vagy "Isten hőse". Tudjuk, hogy ugyanezt a Gábrrielt küldi el Isten Máriához, a názáreti szűzhöz is az örvendetes üzenettel. Ám Mária minden kételkedés nélkül hisz és engedelmeskedik.

Figyeljünk egy kissé Zakariás és az angyal párbeszédére. Zakariás ezt mondja: "Én vén vagyok"; az angyal pedig ezt: "Én Gábrriel vagyok, ki az Isten előtt állok." Aki Isten előtt áll, azt Isten felhasználja, küldi. Mert aki Isten előtt áll, az nem azzal számol, amit a szeme lát, hanem azzal, amit Isten kijelent.

"Küldettem - folytatja az angyal -, hogy szóljak veled és ez örvendetes dolgot jelentsem neked" (19). Az eredeti szövegben ez áll: "hogy evangelizáljalak téged". Az evangélium jó hírt, örömmüzenetet jelent. Ez az örömhír felemel bennünket a láthatók világából a láthatatlanok világába, Isten örök Igéje bepillantást ajándékoz a megnyilatkozó örökkévaló dicsőségbe.

Ha Isten küldöttje érkezik hozzád, aki örömet hirdet néked, akkor szent bizonyossággal örülj annak! Minden hitetlenkedés megbántja, megsérti Istent! Az Isten Lelke által elindított ébredés az öröm áradatán terjed. Nyisd meg előtte a szíved. És meggyőződsz arról, hogy Isten szeret és ígéretei beteljesednek!

3. Zakariásnak meg is kell bűnhődnie kételkedéséért. Isten ígérete megáll és végbemegy az ember kishitúsége ellenére is. De annak nagy örömebe így fájdalom is vegyül; Zakariásnak egy időre meg kell némulnia: "És ímé, megnémulsz és nem szólhatsz mindama napig, amelyen ezek meglesznek, mivelhogy nem hittél az én beszédimnek, amelyek beteljesednek az ő idejökben."

Az, aki elnémítja magában Isten ígéreteit, megnémul. Ezt a tapasztalat igazolja. Ezért van olyan sok örömtelen, depressziós lélek körülöttünk. Hallják az evangéliumot, de nem hisznek. Nem csordul ki az öröm a szívükből. Megnémulnak, megkötöztetnek. Zakariás némaságában, s olykor a mi némaságunkban is, büntetés és kegyelem van egyszerre.

Büntetés, mert nem teljes öröm az, amelyről az ember nem beszélhet és nem oszthatja meg azt másokkal. De ha Isten elszenvedi a mi hitetlenségünket és annak ellenére is állja az ő ígéreteit, akkor ebben teljes boldogságot csak a teljesen bízó lélek találhat. Aki kételkedik, aki kicsinyhitű, aki nem bízik Istenben, az el kell hogy szenvedje ezt a büntetést: az örömtelen némaságot.

Azonban azt is tudjuk, hogy Isten minden büntetése kegyelmes ítélet. Az ítéletes oldal mellett mi olykor elfelejtjük a kegyelmes oldalt. Zakariás számára az angyal ítélethirdetése segítség volt, drága intés, melyben Isten kegyelme dobog. Ez abban is megmutatkozik, hogy csak egy ideig marad néma: amíg az ígélet beteljesedik.

Az angyal szava azonnal betelt; a továbbiak arról tudósítanak, hogy amint Zakariás kilépett a szentélyből, az imádkozó sokaság hiába várta a papi áldást. Zakariás nem tudott szólni, csak a kezével intett, aminek ez volt az értelme: Ne kérdezzetek semmit, nem tudok beszélni! És ebből a tehetetlen némaságból Zakariás észrevette, hogy valóban Isten követe szólt hozzá. Az ítélet beteljesedéséből megtudta, hogy az ígélet is be fog teljesedni. És többé nem kételkedett. Hitt és örvendezett.

A mi kishitúságunknak és kételkedésünknek sokszor jelentkezik a büntetése. Ne félj, ha az ítélet beteljesedik rajtad. Kegyelmes Isten a mi Urunk az ítéletben is. A büntetés beteljesedése jele annak, hogy Isten ígérete is beteljesedik. Ígérete az, hogy téged is új teremtéssé tesz. Óembered halála árán újjászül. Ezért ad bűnbánati hetet, adventet, majd karácsonyt. És ezért ad csodát, ébredést az ő népe, egyháza közösségében is. Higgy benne és imádkozz érte, s bizonyosan megadatik. Hívó, imádkozó engedelmes életet nem hagy várákozásban, nem hagy bizonytalanságban a kegyelmes Isten. Ámen.

5. Az Úr munkálkodásának gyümölcse

Alapige: Lukács 1,21-25

Lukács evangéliuma első fejezetéből, az Újszövetség nyitányából szól hozzánk e bűnbánati héten az evangélium. Az eddigiekből már láttuk, hogy egyén és közösség sorsát egyaránt Isten irányítja. Ott, ahol megújulást, ébredést ad, először mindig az egyes embert vagy egyes embereket térít magához, hogy általuk mint eszközök által sokan felébredjenek a bűn-álmából. Erről szól egész nagyheti üzenetünk, s ennek sorában a ma esti is.

1. Zakariás, a pap, megszokott szolgálatát végezte a templomban, amikor valami szokatlan történt vele. Megjelent neki az Úr angyala, és kijelentést adott számára. Zakariás nem hitt az isteni ígéretnek, ezért büntető jelben részesült: megnémult.

Időközben az istentisztelet résztvevői, a sokaság a templom udvarán várt a hagyományos áldásra. Csodálkoztak, hogy miért késik a pap. Amikor aztán a szólásra képtelen Zakariást meglátták, a sokaság felismerte, hogy bizonyára látomást nyert a templomban. A néma integetés és az áldás elmárádása aztán arra indította a gyülekezet tagjait, hogy hazatérjenek otthonaikba. Az Ige arról tudósít még, hogy amikor leteltek Zakariás templomi szolgálatának napjai, ő is hazatért otthonába (21-23).

Milyen sajtószerű történet ez! Az ítéletes oldal azt mutatja, hogy Zakariás az ő hitelensége miatt nem teljesíthette papi szolgálatát, nem áldhatta meg a népet. Sokszor a mi hitetlen, engedetlen életünk az akadály annak, hogy elnyerjük és továbbadjuk Istenünk gazdag áldását!

De Zakariás némaságának üdvtörténeti jelentősége is van. Ahol felhangzik a Kiáltónak szava a pusztában, ott az Ótestamentum papsága elhallgat, megnémul. A lévitai áldás elnémul ott, ahol eljő a mag, amelyben megáldatnak a föld minden nemzetségei.

A sokaság csodálkozott, amikor Zakariás kijött a szentélyből. Azt észrevették, hogy valami csodálatos dolog történt vele. De hogy milyen "látást látott", azt nem tudhatják meg tőle. Az egyelőre nem is tartozik közülük senkire. De a lejátszódott titok áhítatos megsejtése reászáll mindnyájok lelkékre...

Nekünk is vannak Istentől kapott óráink, amelyeknek a titkaiba mást nem avathatunk be. De ha nemcsak a képzelődés vagy az érzelmek játszottak velünk csalfa játékot, hanem valósággal Istentől kapott "látás" világosodott ki előttünk, akkor annak a hatását észreveszik rajtunk az emberek!

2. Amikor az isteni ígéret beteljesedést nyer, úgy látjuk, hogy Erzsébet túlságosan csak önmagával foglalkozik. Megkérdezhetnénk, hogy miért nem telik be a szíve teljesen az örömmel. Miért húzódik vissza öt hónapig, amint arról az Igében olvastunk (24)? Miért rejti el boldogságát? Hisz Isten megengedte, hogy végre anyává legyen! Mostantól kezdve nem kell többé hordoznia a gyermektelenség szégyenét, azt a gúnynevet, amellyel őt az emberek illették, hogy "meddő". Az öt hónapos elrejtőzés érthetővé válik számunkra. Ez volt az Úr ígéretéről való meggyőződés ideje: öt hónap alatt az áldott állapot láthatóvá lesz az emberek számára.

Erzsébet magatartására magyarázatul szolgál az ő imádsága is: "Így cselekedett velem az Úr a napokban, amelyekben reám tekintte, hogy elvegye az én gyalázatomat az emberek között" (25).

Az igazi istenfélelem hitből származik, az nem természeti adottság. Ami hitből nincs, bűn az! Az az igazi öröm, ha Istenhez való viszonyulásunk nem marad meddő, hanem gyümölcsöt terem Urunk dicsőségére! Ebből a történetből azt látjuk, hogy az Újtestamentum kapujában álló két öreg szegényes földi élete Isten kezében az örökkévalóság számára gyümölcsöt termő étletté lett. Az Úrtól imádságukra feleletül nyert fiuk, János lett a látható gyümölcse láthatatlan hitéletüknek. Gyümölcse lett mások, jövőendő nemzedékek számára is.

Egy Istentől küldött áldás akkor lesz Isten egész népe számára áldássá, ha azt oda tudjuk szentelni, vissza tudjuk adni Istennek. Az ajándék így

áldozattá, mégpedig hálaáldozattá válik a kezünkben. Sámuel első könyvéből ismerjük a kegyes Anna történetét és imádságát. Anna is, még annak megszületése előtt, Istennek ajándékozza, az ő szolgálatára szenteli fiának egész életét. Csak azok teremnek valóban jó gyümölcsöt Isten dicsőségére, akik úgy tekintik életüket, hogy annak értelme az Istennek való átadásnak van!

3. Úgy látjuk, Erzsébet előtt egyelőre háttérben marad, hogy megszületendő fia milyen nagy hivatást fog betölteni az Isten országának ügyében. Az ő gondolatait csak az foglalkoztatja, hogy megszabadul a gyermektelenség sorsától, ami az ő napjaiban megvetett sors volt az asszonyok között. Ne ítéljük el érte! Sokszor vagyunk mi is úgy, hogy Isten egy-egy áldott látogatásának csak a magunk szempontjából örülünk, pedig valójában az a fontos, amit ő abból a maga céljaira akar kihozni. Csak örüljünk neki hálás szívvel!

Mi most annak örülhetünk, hogy új karácsony felé indulunk. Az ünnep, az Úrral való közösség megélése öröm. De ne rejtse el ezt az örömet, s ne csak magadnak tartogasd. Az ébredés azt jelenti, Isten Lelke úgy eltölt a megváltás örömeivel, hogy nem fér el a szívedben! Tovább kell azt adni, mások örömére, mások megtérésére és újjászületésére!

4. Még egy kérdést kell megvizsgálnunk ma este: Alkalmos vagyok-e én arra, hogy Isten ajándékát vegyem a magam újjászületésére és az ezáltal nyert öröm továbbadására? Milyennek kell lennem, hogy Isten kezében áldásának eszköze lehessek?

Zakariás öreg volt, felesége pedig meddő. Tehát egy új élet születése sem az egykori férfiúnak, sem az asszonynak, az ő feleségének nem állt hatalmában! Egyedül Isten ajándéka volt az! Ugyanígy áll a helyzet a lelki élet területén is. Azok lesznek Isten gyermekeivé, akik befogadják az életet, az igazi világosságot, az ő közénk elküldött szent Fiát. Mert "Valakik ... befogadták őt, hatalmad ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, akik az ő nevében hisznek; akik nem vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől születtek" (Jn 1,12-13). Isten gyermekei tehát nem vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől születnek! Az ő Lelkétől! S míg a vérből, testből, férfiúi indulatból való születés csak a földi életre történik, addig a Lélektől való újjászületés az örök életre, az üdvösségre történik.

Kérjük Istent, árássa ki a magasságból Szentlelkét mireánk ezeken a bűnbánati esteken, majd a következő Úrnapján az ő szent vendégsége alkalmával, valamint az elkövetkezendő karácsonyi ünnepeken! Adja meg nekünk, hogy ünneplésünk ne maradjon meddő; Igéje legyen fogatos a mi szívünkben, hogy áldott születések, újjászületések történjenek s így gyümölcsözőek bennünk az ő Lelke az örök életre. Ámen.

6. Közösségben

Alapige: Lukács 1,57-66

Ezen az adventi bűnbánati héten Keresztelő János születésének előzményeiről szót hozzánk az Ige. Hallottunk arról, hogy Isten úgy készít újat, hogy nem szünteti meg azonnal a régit. Az Újszövetség Jeruzsálemből, a zsidó nép istentiszteleti életének középpontjából, a templomból indul el. Arról is szólt az Ige, hogy Isten munkamódszere az, hogy a megszokottban egyszer csak megjelenik a szokatlan, a rendszeresben megjelenik a rendkívüli. Ő tudja, hogy mit cselekszik; mi gyakran nehezen fogjuk fel azt. De ha kétségeskedünk, kicsinyhitűek vagyunk, akkor annak büntetését is el kell szenvednünk; noha ebben a büntetésben Isten kegyelme is jelentkezik. Urunk mindent avégre cselekszik, hogy Lelke által ébredést, megújulást adjon az ő egyházában, s így az ő kegyelme és szeretete hálaadó életekben gyümölcsöket teremjen.

Ma esti Igénk az ígéret beteljesedéséről, Keresztelő János megszületéséről beszél. Címnek azt adhatnám, hogy "Közösségben". Isten az ő ajándékát az egyéneknek adja, de mindig a közösség javára és örömére. Ebben benne

van az az elkötelezés is, hogy ki-ki a maga kegyelmi ajándékával mások javára készséggel szolgáljon.

1. Amikor a gyermek megszületik, Erzsébetnek újszülött fia felett való örömeiben sokan szívből osztoznak. A "szomszédok és rokonok", akik csak meghallották az Isten "övele cselekedett kegyelmességének" a hírt.

A Szentírásból halljuk a figyelmeztetést: "Örüljetek az örülőkkel, és sírjatok a sírókkal." A Krisztusban megváltott, új életet nyert lélek teljesen azonosul a másik emberrel, annak örömeivel, bánatával, küzdelmével és szenvedésével. Csak a megosztott öröm igazi öröm; s a megosztás által válik elhordozhatóvá a szenvedés is. Isten nagy áldása az, ha mások is "együtt örülnek" velem örömeimben. Legyek hálás érte! Csupa közömbös szívű idegen ember hidegségében hogy megfagyna az én örömem is! De hogy megsokszorozódik, ha mások is részt kérnek belőle! Imádkozzunk azért is, hogy ebben a mi gyülekezeti közösségünkben tudjunk mindenkor együtt örüvendezni egymással!

Azonban itt, a mulandó, földi életben nincs tökéletes öröm; nincs teljes összhang még az olyan emberek között sem, akik tudnak együtt örüvendezni egymással. Ezt mutatja a történet folytatása. Amikor a megszületett gyermek névadására kerül sor, nézeteltérés támadt Erzsébet és a vele örüvendezők között. Az ő szemükben szabad mérlegelés és választás tárgyának látszott ez. Erzsébet ellenben férjétől, Zakariástól valamiképpen értesült arról, hogy Isten angyala már előre megjelölte a gyermek nevét. Zakariás ugyan néma volt, de tudott jelekkel beszélni, tudott írni, mint ahogy arra a történet folyamán sor is került. Minden helyzetben meg lehet keresni és találni az üzenet továbbadásának, a bizonyágtételnek a lehetőségét és módját.

Gondolhatunk most a mi rokoni, szomszédosági kapcsolatainkra. Miben és mennyiben vannak hatással reánk? Milyen hatással vagyunk mi rájuk? Igénk azt tanítja, hogy ha isteni parancsok alatt áll az életünk, sokszor kell szembehelyezkednünk még őszinte jóbarátokkal is. De ha egyszer Isten mást mondott, akkor nem hallgathatók rájuk! Úgy, ahogy Erzsébet sem hallgatott a rokonokra és a szomszédokra, amikor az újszülöttnak az apja után a Zakariás nevet akarták adni. Ő rágaszkodott az angyal által kijelentett parancsra: János legyen a neve!

2. Erzsébet határozottsága érthetetlen volt az ő örömeinek osztályosai előtt. Ők semmi okát nem látták; miért dőljön el a kérdés úgy, ahogy azt Erzsébet eldöntötte. Ez természetes, hisz Ők nem tudtak az angyali jelenésről s az abban elhangzott parancsról! Ők egyszerűen a régiek a folytatására gondoltak; eszükbe sem jutott, hogy valami egészen új kezdődhet. Egy új ébredés, egy egészen új korszak Isten népe történelmében! Zakariás neve, azaz: Isten megemlékezik - a régiek a végét; János neve, azaz: Isten megkegyelmez - az egészen újnak a kezdetét jelenti.

Mindnyájunknak lehetnek olyan Istentől kapott szent elkötelezettségei, amelyeknek a titkaiba nem avathatunk be másokat. És akkor az történik, hogy ezek a mások, lehetnek hozzánk egyébként nagyon közel állók, rokonok vagy jóbarátok, csóválni fogják a fejüket tetteink felett. Ez ne zavarjon bennünket! Az egyedül döntő dolog az, hogy mi engedelmeskedjünk Istennek!

Amikor ezek a rokonok és szomszédok Erzsébet számukra érthetetlen konok-ságával találkoznak a megszületett gyermek neve tekintetében, eszükbe jut, hogy kérdezzék meg az apát. Mivel Zakariás néma, élőlőszóval nem tudja megmondani, hogy milyen nevet akar adni gyermekének. De ha nyelvével kötve tartotta is a némaság, azért ki tudja fejezni, milyen nevet akar fiának adni. Nem bizonytalankodott, hisz efelől Isten angyala által kapott rendelkezést. Ha szólni nem tud, akkor írásban beszél. Táblát kér, és az egybegyűltek nagy csodálkozására ezt írja rá: "János a neve".

Aki engedelmeskedni akar Isten parancsának, az mindig talál valamilyen módot rá. Csak komolyan akarjon, és ne keressen kibúvókat. Hit és engedelmeség által a nehézségek legyőzhetőek. Ahol az ember egészen átadja magát Istennek, ott megtapasztalt valósággá lesz, hogy "mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít" (Fil 4,13).

3. Mivel az Isten által adott ígéret beteljesedett, Zakariás próbatétele is véget ért: némasága megszűnt, és "feloldódott" a nyelve. Letelt a büntetésül reámért próba és szenvedés ideje. Nem az Isten örök haragjának jele volt az, hanem csak átmeneti kemény lecke. S ha valaki már jól megértette és megjegyezte azt, amit az ilyen büntetés iskolájában meg kellett tanulnia, arról elmúlik annak terhe. "Áldhatja az Istent" aztán, nem csupán a szabaddulásért, hanem a büntetés áldásaiért is!

Nem tudom, mi eljutottunk-e már erre a pontra? Ha Isten kegyelme átvitt egy-egy próbán, vajon tudta-e áldani és magasztalni érte Istent? Meg tudta-e köszönni azt, hogy büntetésben részesített, hisz tudjuk, hogy az őt szeretőknak még az ilyen kemény leckék is javukra vannak?!

Zakariás újszülött fia ezzel elindult növekedésének az útján, hogy egyszer majd betöltse Istentől rendelt hivatását. Apja némaságában kőtáblára írt, a fiú majd kiáltó szóként a pusztában a szívek hústábláira fogja írni Isten megtérésre hívó parancsát. Az elindulásnál sokak megilletődött figyelmé és várakozása leste: "Vajon mi lesz" belőle? De amit a jövő még rejtegetett, azt sorra előhozta és valóra váltotta "Isten keze", mert "az Úrnak keze vala vele..."

A mi földi életünk nem indult ilyen nevezetes körülmények között. Legtöbbünk életéhez nem fűződnek ilyen nevezetes váradalmak, mint a Keresztelő Jánoséhoz. Nem ez a lényeges. Hanem az, hogy Isten nekünk is kész új életet adni, és ebben az új életben velünk lesz a mi Istenünk keze! Ámen.

Adventi prédikációk

László Dezső

Nyomorúság, tisztulás és szolgálat

Alapige: Jelenések 7,13-15

Bibliaolvasás: 2Mózes 20,1-17

Az egyházi év advent első vasárnapjával kezdődik. Utána következik még három adventi vasárnap, amelyeken a hívő lelkek Krisztus eljövetelére készülnek. Majd karácsonyon, virágvasárnapján, nagypénteken, húsvéton, áldozócsütörtökön és pünkösdön át újból meglátjuk Krisztus egész életét, meghalljuk teljes üzenetét.

Végre rá kell döbbernünk arra, hogy két időben élünk. Az egyiket jelzi a polgári naptár január elsejétől december harmincegyedikéig, a másikon benne él az egyház és annak időszakait beosztja a Krisztus életének döntő eseményeire való hívő emlékezés által, hogy így a teljes Krisztust megismerve őt mindenben követhessük.

Krisztus azt mondta önmagáról, hogy ő az Alfa és az Ómega, a kezdet és a vég. Ő nemcsak született, élt harminchárom évet a földön s azután fölment a mennybe, hanem azt ígérte, hogy onnan az idők végén vissza is fog térni. Nos, advent éppen arra való, hogy Krisztusnak a világ végén való visszajövetelére is gondoljon a keresztyén gyülekezet és a maga életét a vég és az abban megjelenő ítélet fényében megvizsgálja.

I.

János apostolnak ma hallott mennyei látomása a végnek egyik tisztán érthető jelenetét állítja eléünk. Egy minden ágazatból, nemzetből, népből és nyelvből összegyűlt sokaság (Jel 7,9) fehér ruhában, kezében pálmaággal vonul Isten királyi széke előtt. Az angyal megmondja Jánosnak, hogy ezek azok, akik jöttek a nagy nyomorúságból és megfehéříték ruháikat a Bárány vérében. Ezért vannak Isten királyi széke előtt, és szolgálnak néki éjjel és nappal.

Krisztusnak a földön szenvedett, véréből megtisztult győzelmes népe ez a sereg.

Jól jegyezzük meg erről a népről a következőket:

Olyan nagy sokaság, amelyet senki meg nem számlálhat. Egy megelőző látomásban János 144 000 megváltott hívőt lát az égben. Ezt a kis sereget kiegészíti a most látott megszámlálhatatlan sokaság. Ez a két kép adja a teljes véget: Izráelből 144 000, minden népből mérhetetlen sokaság érkezik Isten elé. Sajnos még vannak olyan bibliatanulmányozók, akik olyan szűkmarkúnak tartják Istent, hogy megváltottjainak számát az első kép alapján 144 000-re korlátozzák és nem olvassák tovább a Bibliát, hogy a másik megszámlálhatatlan sokaságot is láthassák.

Ez a nagy sereg is megfehéřítette a ruháját a Bárány, azaz Krisztus vérében. Elfogadta őt megváltójául, hitt benne, megfürdött a vérében és most már tiszta. A megváltottak kezében lévő pálmaág a győzelem jele. "Már nem harcolnak a földön, túl emelkedtek annak harcain, övük a teljes győzelem.

Szentől szemben látják Istent és szolgálnak néki. Mondjuk így: tovább szolgálnak néki, mert már a földön is hú szolgálai voltak Istennek. Nem tétlen, hanem munkálkodó keresztyének, Isten sáfárai.

Minden adventkor erre a végre kell a keresztyén embernek néznie: az Isten végtelen kegyelme által kiválasztott megmérhetetlen győzelmes seregre.

Elköltözött kedveseink már ebben a seregben vannak, mi is ide érkezünk majd, ha már a földön megmossuk a ruhánkat a bárány vérében, megharcoljuk a hitnek szép harcát, hogy elnyerjük majd a győzedelmi pálmát.

II.

Hogy az Igéhez még közelebb férközhessünk, emeljünk ki belőle három szót: nyomorúság, megtisztulás és szolgálat. Honnan ismerős ez a három kifejezés? A Heidelbergi Káté e három szóban foglalja össze a keresztyén tudományt, mindazt, amit a keresztyén embernek Isten Igéjének tükrében önmagáról tudnia kell: Nyomorúság, megváltás, hála. Ezek pedig a mai Ige szavával nyomorúság, megfehérités és szolgálat. A nyomorúságtól, bűnétől megváltott ember megtisztul, az igazi hála pedig Isten hűséges szolgálata jó cselekedettel és imádsággal, ahogyan azt a Káténk tanítja.

A végre utaló mennyei látomás tárgya azonos azzal a református hittellel, amelyet itt a földön vallunk, amelyet az igaz hitet összefoglaló Káténk tömören összefoglalva tanít. Sajnos nagyon sok keresztyén ember azt gondolja, hogy a mennyei látomások és a mi földi hitünk között tartalmi és minőségi különbség van. A Jelenések könyve semmit sem tanít, ami ne volna benne a hitvallásunkban, és a hitvallásunkban minden benne van, amit a Jelenések könyve láttat. A hitvallás összevonja, összefoglalja mindazt, amit a Biblia egyes helyei tanítanak, hogy így a Biblia olvasása és tanítása közben biztos útmutatónk, kalauzunk legyen, hogy el ne tévedjünk a könyveknek, szavaknak rengetegében.

Hány dolgot kell tudnod, hogy Istennek Krisztusban adott vigasztalásával boldogan élhess és hallhass? - teszi föl a kérdést a Káté. Felelet: Hármat: milyen nagy az én bűnöm és nyomorúságom, mi módon váltatom meg bűnömből s nyomorúságomtól és végül: milyen hálával tartozom Istennek e megváltásért.

Nos, a mai szent Ige a keresztyén életnek ezt a három mozzanatát állítja eléink nem a múlt, nem a jelen, hanem a jövő, nem a kezdet, hanem a vég felől. A keresztyén embernek éppen adventkor ezt a látást is el kell sajátítania.

Meddig lesz bűnöm és nyomorúságom? Mindaddig, amíg a földi térből és időből ki nem lépek és el nem érkezem a mennyei seregbe, ahol bűn nélkül, fehér ruhában, győzelmi pálmával vonulok az Úr színe előtt. E világon nyomorúságtok leszen, hirdette Krisztus, de ne féljetek, mert én meggyőztem a világot. Mindez pedig nem a bűnrel való kacérkodásra, hanem ellenkezőleg, a vele való legkomolyabb harcra indít. Nem azért ismerem föl a bűnömet, vallom meg, bánom meg és vetkezem le, mert különben Isten törvénye megbüntet, hanem azért, mert különben nem lehetek Isten országának a részese. A "végre" való tekintés tehát nem tesz tétlenné, ellenkezőleg, éppen az készletet a bennem és másokban lévő bűn elleni leghatározottabb harcra.

A megváltásom a mennyben végződik be. Ott leszek fehér ruhában és kezemben győzelmi pálmával egészen tiszta, de ha ennek a megváltásnak a hitben való kezdete már itt a földön nem kezdődik el, folytatása sohasem lesz a földi határokon túl. Itt még csak reménység föltétele alatt birtokoljuk, de egykor bizonyosan kiteljesedünk az üdvösségben, a tisztaságban és az örök életben. Isten utolsó üdvözítő munkája Jézus Krisztus visszajövetele lesz. Erre a reménységre hitben már most el kell kezdeni a készülődést. Ez a hívő ember igazi adventi kitekintése.

Íme a termékeny hit titka. A mi hitünk azért olyan örömtelen, szomorú, terméketlen és hideg hit, mert nem néz állandóan, de legalább az adventi időszakban előre a végső kiteljesedésre. Az ősök hitének dicséretéből és a jelen világ nyomorúságainak a hánytorgatásaiból még nem lesz igazi, boldogan örvendező, gyermeki hit. Azt a Krisztus visszavárásán való boldog csügghés hozza meg mindenkinek.

A megváltottak az Úr Isten előtt szolgálnak. A keresztyén élet mennyei, dicsőséges szakasza sem tétlenkedés, hanem szolgálat. Mennyivel inkább az annak a földi kezdete. Az első keresztyének szeretetét, hallatlan szolgálatkészségét, Pál apostolnak a példátlan munkaképességét, pedig gyenge,

beteges ember volt, senki meg nem értheti, ha nem ismeri hogy ő mennyire a visszatérő Krisztusra nézve szolgált a leghetlenebb körülmények között. Thesszalónikában félreértették a tanítást. Minek dolgozzunk, házasodjunk, ha visszajön Krisztus és elhozza a világ végét. Ide írta a ma már bibliai gyökerétől elszakított életigazságot, hogy aki nem dolgozik, az ne is egyék. Istennek annál bátrabban és termékenyebben szolgálunk a földön, minél inkább rá gondolunk Krisztus visszatérésére. A legközismertebb jézusi példázat a találatokról szól. Sokan elfeledik, hogy ez is adventi példázat. Az Úr messzi földre távozik, azaz fölmegy a mennyekbe, többé nincs együtt a szolgálóival, de mielőtt útra kelne, azok között találatokat oszt szét. Visszajövelekor pedig minden szolgáltól számon kéri a szolgálat gyümölcsét. Milyen szörnyű ítélet zúdul a hozzánk hasonló egytalentumos szolgákra, mivel nem kamatoztatták az Uruk pénzét, azaz szolgálat nélküli hitben éltek. Az utolsó ítélet ismert példázata szerint is azt kérdi majd az Úr: adatok-é ennem, adatok-é innom, betegségemben, nyomorúságomban meglátogattatok-é engem? És csak azokat viszi be az örök üdvösségre, akik ezeket a szolgálatokat az emberek között, az emberekben szenvedő Krisztus szolgálatában elvégezték.

Milyen új alapot, erőt, termékeny szeretetet nyer az az ember, aki visszavárja Krisztust. Ő lesz a legértékesebb és legtermékenyebb, legmunkásabb ember. A végről szóló bibliai tanítás ebben a vonatkozásban sem kárhoztat tétlenségre, ellenkezőleg, meghozza a munkakedvünket, szolgálatkészségünket.

III.

Itt be is fejezhetném a prédikációt, ha a mai alkalom nem készítené meg egy rávilágításra. Hogyan segít Krisztus arra, hogy a földi életben elkezdjem és az örök életben teljesen birtokba vegyem az üdvösségemet, hogy egykor a mennyei fehér ruhás seregnek én is tagja lehessen?

A felelet rövid és világos: az egyházban a mennyország kulcsaival való élés által. A dicsőséges végtől ide, éppen ebbe a gyülekezetbe, éppen magunkra kell visszanéznünk. Krisztus azért adta az egyházat, hogy az készítsen föl a dicsőséges mennyei életre. Az egyháznak adta a mennyország kulcsait, azaz az igehirdetést, a keresztelest, az úrvacsorát, az egymás fegyelmzését és a szeretet gyakorlását.

Aki most az egyházban nem kezdi el a Krisztus ajándékaival való élést, az a halála után és a világ végén nem találja meg annak a dicsőséges folytatását sem.

Most nem szólok részletesen a mennyország titkainak megismeréséről. Csak néhány szót.

Mindnyájunkat megkereszteltek. A keresztelest eljegyzés, elpecsételés a mennyei életre. Isten látható jelét, pecsétjét, sőt zálogát adta annak, hogy egykor én is tagja leszek a János apostol által látott mennyei fehér seregnek.

Minden keresztyén tanítás, igehirdetés és bizonyágtétel elfogadása itt a földön mindmegannyi ajtónyitás a mennyország felé.

Az úrvacsorában Krisztus arra ad lehetőséget, hogy vele, aki már a mennyben van, mi földi emberek már itt a földön egyesüljünk. Ne csak énekeljük, hanem tapasztaljuk is: Egyesül velem az ég királya, bár vagyok a semmiség maga. De ehhez az szükséges, hogy az úrvacsoravételkor egyszerre gyakoroljuk a keresztyén hit három szabályát: bűnbánat, hit és új elhatározás élettem megváltoztatására, a szolgálatra.

Az úrvacsora a földi tisztálkodás kiváltképpen való alkalmá. A bűnbánó szív megtapasztalja benne, hogy Krisztus Gölgótán kiomlott vére valóban tisztává tett Isten előtt.

Minél magasabbra nézek úrvacsoravételkor a mennyei Krisztusra és minél előbb az ő visszatérésére, annál inkább részem lesz a földi megtisztulásban és annál teljesebb lesz a reménységem, hogy egykor majd beletartozom

a dicsőséges mennyei seregbe. Most még bűnös testvéreimmal mint a bűnösök között a legelső járulok az Úr elé, egykor pedig egészen megtisztulva. Ámen.

Nagy József

De...

Alapige: Ézsaiás 9,1-7

Bibliaolvasás: Zsoltárok 2,1-12

De... Ezzel a szóval kezdődik az advent. A 2. zsoltár 6-7. verse így szól: "De én kentem fel az én királyomat az én hegyemen! Törvényül hirdetem: Az Úr mondá nékem: Én fiam vagy te; én ma nemzetelek téged."

De! Ez a szó mutatja világosan azt a sötétséget és nyomorúságot, ahol most van, ahol akkor van az ember, amikor Isten nélkül, saját erejére utalva él. Ez a "de" azt jelenti, hogy Isten tevékenyen beavatkozik az ember életébe, de ez a beavatkozás nem függ semmiféle emberi közreműködéstől és független minden emberi ellenhatástól is.

De! Ez a szó mutatja, hogy most sötétség és szorongattatás, szenvedés van ott, ahol az ember van. Hol? Zebulon és Naftali földjén. Jeruzsálemtől északra a tulajdonképpeni szent földtől északnyugatra, már a pogányokkal való keveredés és tisztátlanokkal való egyesülés, azaz az Istentől való eltávolodás földjén. Túl a szent folyón, az Egyiptomba vezető út mentén. Amikor ez a prófécia 700 körül elhangzik, akkor ott már a pogány babiloni sereg az úr. De mégis! De mégis innen jön a szabadulás! Innen jön a fény! Itt lát a nép a sötétségben nagy világosságot. Itt, ahol a halál minősít és árnyékol be mindent, itt ragyog fel a fény. Ez merő képtelenség! Onnan nem származhatik semmiféle jó! Ésszerűtlen és lehetetlen!

De! Annak ellenére, hogy ésszerűtlen. Sőt, éppen azért, mert ilyen, mert emberi ésszel fel nem fogható. De azért lesz advent! Pedig az első megaláztatása Zebulon és Naftali földjének fel sem mérhető azzal, ami most jön: a maradék is fogságra kerül; amikor romba döntik a templomot. Még csak ezután a sokkal nagyobb baj - fordítja Kálvin nagyon helyesen az első verset. Ez a vers azt jelenti, hogy ahol az ember a maga erejére akar támaszkodni, ott nem is lehet más sorsa, csak szorongattatás és sötétség, nyomorúság és szenvedés. A szenvedés óráját nem az ember, hanem Isten választja ki! Az ember magának csak a földi öröm óráját választaná, ami elszáll, és az ember ott marad vigasztalanul a halál árnyékának völgyében. Az Isten által választott szenvedés órája mélyre taszít, de magasba emel. Éppen ebben a szorongattatásban, ebben a halálos mélységben mutatja meg Isten nekünk, hogy emelkedni csak az tud igazán, aki mélyebbre már nem süllyedhet. Ott a vályúnál lehet igazán hazakíváncsozni az atyai hajlékba. Ott, ahol minden emberi reménységünk elhagyott, hogy valah is hazajuthatunk. Éppen akkor üzeni a mi mennyei Atyánk: De én megengedem, hogy éppen a vályútól, a legmélyebb emberi szorongattatásból szabaduljatok; a kétségbeesés, a halálfélelem rettentő sötétségében gyúl ki az én csillagom. Emberi segítség nincs! De íme, itt van az én segítségem. Éppúgy, mint Midián napján. Mit csináltak a zsidók a rettentő ellenséges sereg ellenében? Megfűjták a kürtöket. Nevetséges zajt csaptak, amivel tulajdonképpen még az egereket sem lehetne a mezőről elriasztani! Azaz emberileg semmi sem történt. Az ember nem tudott magán segíteni. De Isten segített! Ez az advent. Ez az az idő, amikor nevetségessé válik, elég, elpusztul a legteljesebb harci felszerelés és felkészültség is.

És ezért lehet örülni ebben a halálos szomorúságban is. De csak az Úr előtt! Ezt köti Mózes népe lelkére: Örvendeztetek az Úr előtt! (3Móz 23,40) A frigyláda előtt Dávid is örül. Ez az emberi öröm egyetlen kútforrása,

ez az igazi öröm egyetlen alapja: az ember, a bűnös, a nyomorult, a halált érdemlő ember éppen az előtt az Isten előtt örülhet, aki előtt tulajdonképpen sírnia, bűnei miatt sírnia kellene! De örülhet! Ez az advent! Annak ellenére, hogy sírnia, gyászolnia, félnie, rettegnie kellene Isten haragjától, örülnie lehet és szabad Isten bocsánatának. De Isten nem haragszik! Ez az advent. Nem a haragból Isten jön, hanem a gyermek.

Ez az öröm alapja. Ez az advent lényege. Nem a sötétség, a halál és a bűn, ami látszólag van, hanem az, hogy egy gyermek vállal nyugszik minden hatalom. Lehetetlen - mondja az ember.

De nem lehetetlen - mondja Isten. Mert ez a gyermek az én Fiam, ma nemzettem őt. Nem az az advent, hogy kiszabadultok a babiloni rabságból, hogy újjászülethet a templom; nem ez az emberi megszabadulás és újjászületés; az advent az öröm és a világosság okozója és forrása. Hanem ez a gyermek! Minden jövődőlésnek, minden prófétálásnak ez a magva: ez a gyermek. A Messiás! A Szabadító! A Megváltó! Azért szabadultok meg a haláltól, hogy ne csak Kánaánba térhessetek vissza, hanem Isten országába jussatok. Oda, ahol ez a gyermek uralkodik. A béke országába. Isten kizárólagos uralma alá.

Mert Isten Fia nekünk adatik. Ez az advent! Nem mi adunk valamit Istennek, hanem ő ad mindent, mert egyszülött Fiát adja nekünk! Ez az advent! Semmit vagy alig valamit jelentene nekünk az a tény, hogy Krisztus megszületett, ha nem tudnánk, ha nem hinnénk, ha nem lenne örömteli miatta az életünk, hogy nekünk adatott, hogy értünk született és éppen ide jött hozzánk, a sötétségbe, a vályú mellé, hogy innen a halál völgyéből szabadítson ki bennünket. Ez az advent. Hogy nem mi adjuk magunkat Istennek, hanem Isten adja magát nekünk.

E Fiú vállal hatalom van. A vállalán teher van ezt mondja az ember. De nem! - mondja Isten. Áldozat, uralom a halál és a bűn felett, az uralom önmagunk felett - ez van a Fiú vállalán.

Ez a Fiú csodálatos - több, mint amit az emberi bölcsesség el tud hordozni. Szűztől nem születik gyermek - mondja az ember. De - mondja Isten. - Az én Fiam! - És ott, ahol ez a Fiú cselekszik, ott csodák történnek. Éppen az a legnagyobb csoda, hogy ez ellen az egyetlen Fiú ellen hiába fognak össze a föld királyai (Zsolt 2,2), fejedelmei és hatalmasai. Az Úr csak neveti őket. Ez emberi ésszel fel nem fogható. De mégis így van. Ez az advent.

Ez a Fiú tanácsos nemcsak azért, mert ismeri Isten legtitkosabb gondolatait és akaratát, hanem mert megvalósítja azokat el egészen a keresztfáig. És megjelenti Isten titkos tanácsát éppen azáltal, hogy megvalósítja azokat.

Ez a Fiú erős Isten. Azért van neki a legnagyobb ereje, mert nekünk erős ellenségeink vannak, akiket neki kell legyőznie! Az az advent, hogy mi hisszük, hogy ő győzedelmeskedik. Ellenségeink: a bűn és a halál erősebbek, mint mi vagyunk. De ő náluk is erősebb!

Ez a Fiú az örökkévalóság Atyja: ő adja nekünk, ő szerzi nekünk az örök életet. A halálával. De az ő halálából élet lesz, míg az emberi halálból csak pusztulás. Ez is advent. Ez az advent.

Ez a Fiú a békeesség Fejedelme. Nemcsak azért, mert békeességben él ezer veszély között, hanem azért, mert általa van békeességünk Istennel! Mi nem tudunk megbékélni Istennel, mert Isten bűneink miatt csak haragudhat mi-reánk. De ő megbékéltet Istennel. És úgy, hogy ennek sohasem lesz vége. Ennek a világnak egyszer vége lesz. A világ békéje nem tart tovább néhány évtizednél. De az ő békéje örök. Isten többé nem haragszik reánk, nincs többé soha háborúban velünk. Azért nem lesz soha vége az ő békéjének.

Zebulon és Naftali földjén sem, ahol most nagy szorongatás és sötétség van. Ott sem. Mi van ezen a földön? Itt van Kapernaum és Kána.

Itt indul el a földi útján az ég királya. Itt lett advent. "És odahagyván Názáretet, elméne a tengerparti Kapernaumba, a Zebulon és Naftali határain, hogy beteljesüljön, amit Ézsaiás próféta mondott." Hogy beteljék, amit Isten megígért. És ettől fogva kezdé prédikálni és ezt mondani: Térjettek meg, mert elközelített: ADVENIAT az Isten országa! Ez az advent.

Mi is itt vagyunk most Zebulon és Naftali határain. Bűneink által messze sodortatva pogányok között, messze a szent várostól: a békeség alapjától.
- De Jézus erre jár.

Ezért örüljétek az aratók örömével! Ámen.

Nagy László

Jövel Uram Jézus

Alapige: Jelenések 22,20

Bibliaviasás: Máté 24,3-13

"Bizony hamar eljövök" erősíti meg újlag mennyei Urunk tanítványai és követői körének búcsúbeszédében tett kegyelmes ígérletét: "Nem hagylak titeket árvákul, eljövök tihozzátok" (Jn 14,18).

Az Úr Jézus hontalanságát és szenvedését, megaláztatását és meggyalázását, kereszthalálát és eltemetését követő feltámadása és mennybemenetele után nem rejtőzik el tanítványai és követői elől mennyei dicsőségének fényességébe; nem vonul vissza mennyei dicsőségének boldogságába, hanem személyesen jelen van a földön szolgáló és imádkozó egyházában, miként három esztendőn keresztül személyesen, testi valóságában jelen volt tanítványai és követői körében. Mennyei Urunk egész bizonyosan tudja, hogy menyasszonya az eklézsia - Isten földi gyermekeinek gondviselése közepette nélkülölte rettenetesen árva és elhagyott. Ezért a mennyei Vőlegény árvasága szomorú magányában, elhagyatottsága fájdalmas egyedüllétében élő menyasszonya számára üzenetet küld: "Bizony hamar eljövök." Az Úr Jézus itt és most Igéje és Szentlelke által jön menyasszonyához, az anyaszentegyházhoz; az idők végén azonban személyesen jön királyi dicsőségének méltóságában és hatalmának ellenállhatatlan erejében.

A földön vitézkedő anyaszentegyház is mélyen átérzi mennyei Vőlegénye távolléte miatti elhagyatottságát és árvaságát, és ezért pártfogójának és vigasztalójának, a Szentlélek Istennek vezetésében és ihletésében segélykérő imádságban eseng mennyei Vőlegénye személyes jelenléte és szabadítása után: "Ámen, jövel Uram Jézus."

Mennyei Urunk hozzánk jövetelére vonatkozó ígérletének birtokában Szentlélek vezetése alatt naponként megújul az egyház reményteljes fohászkodása, melyben szakadatlanul kéri mennyei Vőlegényének érkezését, erőt és vigasztalást ajándékozó jelenlétét.

Az imádkozó egyház áment mond az eljövételét és megjelenését kegyelmesen megígérő mennyei Urának. Az egyház bizonyos az Úr Jézus eljövételében és egészen biztos váltásigot hoz megjelenésében. Az egyház mindig Igéje és Szentlelke által személyesen jelen levő Ura színe előtt imádkozik. A keresztyén egyház csak addig az Úr Jézus hűséges és reményteljes menyasszonya, amíg szíve őszinte kitárulkozásában "szüntelen" (1Thessz 5,17) imádkozó egyház, amíg imádságában mennyei Vőlegénye szavára felelő, mennyei Urával állandó párbeszédet folytató, megváltó Jézusának örökösen hálát adó, ítélő Bírāja megjelenését szakadatlanul váró egyház. Az imádkozó egyház lélekben mennyei Vőlegénye trónusa elé térdepel, és arra kéri az uraknak Urát (Jel 19,16), hogy visszajövele nagy és jeles napjáig se feledkezzen meg róla, hanem legyen lelki gyermekeinek Ura és megváltója. Az imádkozó egyház lehet az Úr Jézus tiszta és hűséges menyasszonya, aki oltalmat és segédelmet nyer mennyei Ura és édes Megváltója szeretetéből.

Biztos eljövételéről bizalmas ígérletet tevő mennyei Urához az anyaszentegyház kétely nélküli bizalommal imádkozik. Az eljövételéről és jelenlétéről bizalmas ígérletet tevő mennyei Úr az egyház imádságos hívására igennel válaszol, s az egyház mennyei Ura igenjére, meghallgatásra találó imádsága bizonyosságában, boldogan áment mond. Az Úr Jézusnak az egyház hívására kimon-

dott "igen" szava és az egyháznak az Úr Jézus "igen" szavára felelő "ámen" szava a teljes kölcsönös bizalomnak, a kölcsönös ragaszkodásnak az az aranykőre, amely "tűzfalként" (Zak 2,5) veszi körül a lelki gyermekeiért szolgáló és lelki gyermekeiért imádkozó anyaszentegyházat.

Az anyaszentegyház imádságában mennyei Vőlegényét mint Urát és Jézust hívja: Jövel Uram Jézus. Az imádkozó egyház könyörgésében rendkívüli bátorságról tesz tanúságot akkor, amikor árvasága, nyomorúsága sürgető szükségének szorításában, hűséges szeretete epekedésében segélykérő szavakkal felszólító módban igyekszik jelenlétének ajándékozására készíteni-kényszeríteni mennyei Urát. Ez a bátor sürgetés az egyház alázatos imádsága. Az egyház nem tud Ura és Megváltója nélkül élni. Ura és Megváltója nélkül az egyház nem tud Isten földi gyermekeinek hűséges édesanyja lenni. Az anyai hivatása komoly és lelkiismeretes betöltésére igyekvő egyház a "szüntelen" imádkozó szentek gyülekezete. A szüntelenül imádkozó egyház mennyei Urát és Megváltóját szakadatlanul segítséggül hívó gyülekezet.

Az egyház egykor és ma lankadatlanul hívja és repesve várja mennyei Urát: Jövel Uram Jézus.

Jövel Uram Jézus jelenj meg és légy jelen istentiszteleteinken áldott templomunk békességében és boldogságában. Vasárnapról vasárnapra így imádkozhatunk. Istentiszteletünk csak úgy és akkor nem lesz pusztá külső szertartás, ha istentiszteletünkön életet ajándékozóan megjelenik és jelen van Urunk, a Jézus. Jövel, jövel - imádkozva hívjuk mennyei Urunkat, hogy megjelenvén istentiszteletünkön, dúsgazdag ajándékozó Úrként szétossza közöttünk megváltóként bemutatott gólgotai istentiszteletének, engesztelő áldozatának kincseit. Jövel Uram Jézus, és légy velünk, hogy újjongjunk megváltásunk végső boldogságának és diadalának reménységében, hogy megízleljük az örök mennyei boldogság előízét.

Jövel Uram Jézus - egy szívvel és egy szájjal hadj esedezzünk eljöveteleért és jelenlétéért, valamennyiszer gyülekezetünk anyai ölén egy újabb kisdédnek szolgáltatjuk ki a szent kereszttség sákramentumát, rejtjük el Megváltónk szent sebei és iktatjuk be mennyei Urunk hitvalló és imádkozó egyházába. Számunkra az az igazi kegyelem és az az igazi boldogság, ha megváltó Jézusunk maga permetezi rá újszülötteinkre ősszüleink terhes örökségét - az eredendő bűnt - elmosó, gyógyító szent vérét, ha megváltó Jézusunk maga fogadja be újszülötteinket tulajdon testébe, az áldott anyaszentegyházba; ha dicsőséges jelen levő Úrként mennyei hatalmával maga védelmezi minden bajtól, betegségtől, korai haláltól, árvaságtól kisdédeinket és szerez számukra oltalmat a bűn ellen és diadalt a Sátán ellen a végső győzelem bizonyosságában.

Jövel Uram Jézus könyörgünk megindultan lelkünk tiszta áhítatában, valamennyiszer áldott templomunk ölén a kegyelem szent asztala köré gyülekezünk, hogy megemlékezzünk mennyei Urunk megváltó haláláról és a szent kommunióban részesedjünk halála javaiból. Számunkra úgy és akkor lesz az úrvacsora mennyei Urunkkal való igazi közösség, ha megváltó Jézusunk személyesen osztja szét közöttünk és számunkra megtörtetett teste és kiöntött vére szent jegyeit, ha mennyei Urunk teljhatalmából részeltet a bűnbocsánat és az örök élet javaiban, ha megszabadít a bűn szolgáltatásából, a Sátán hatalmából, és Isten gyermekeinek szabadságában diadalról diadalra vezérel a mennyek országának örömnepéig, a megöletett Bárány királyi menyegzőjéig.

Jövel Uram Jézus fohászokunk jövendőtt kereső, remegő-repeső szívvel minden alkalommal, amikor vallástevő fiaink és leányaink ifjú serege a konfirmációban térdre hull és a hitvallástétel szent örömeiben Szentlélek tüztől lángra lobban lelkünk, mint az égő csipkebokor; akkor, igen, akkor jövel megváltó Jézusunk, és fogadd átszegzett áldott és áldó két karodba őket. Szentlelked tüzével mint kecses gyertyaszálakat gyújtsd meg őket, hogy egyre tisztábban, egyre szebben világoljanak mennyei Atyánk dicsőségére; jövel, jövel mennyei Urunk, és fogadd kedvesen, fogadd kegyelmesen mindhalálíg tartó hűségnyilatkozatukat, te magad konfirmáld meg őket szent hitükben, hogy jó vitézeidként hűségesen megállják helyüket a bűn és a Sátán elleni harcban, míg egeid egeiben jobboldon végső diadalt nyernek.

Jövel Uram Jézus imádkozunk meg nem szégyenítő és meg nem szégyenülő reménység beteljesülő örömeivel alkalomról alkalomra, valahányszor áldott templomunkban a gyülekezet közösségében és jelenlétében ifjú szívek tesznek holtig tartó hűségre kötelező házassági szent esküvést; jövel, jövel megváltó Jézusunk, és áldd meg szívüket, esküvésüket, égi szeretetteddel egyesítsd szívüket abban a szeretetben, mely mindent hisz, mindent remél, mindent elfedez, mely erős, mint a halál, mely soha el nem fogy; jövel, jövel mennyei Urunk, és oltalmazd meg családi hajlékukat minden bajtól, veszedelemtől, rontástól, hogy példamutató családi életük hűségében és boldogságában szüntelen áldják és magasztalják mennyei Atyánk szent nevét mindaddig, amíg helyet készítesz számukra mennyei Atyánk égi hajlékában az angyalok és idézült lelkek közösségében.

Jövel Uram Jézus - imádkozunk hálaadó tiszta emlékezéssel minden alkalommal, valamennyiszor égi vigasztalást váró szívvel szomorú koporsót állunk körül, amikor szerető szívű kedvesünktől búcsúzunk; jövel, jövel megváltó Jézusunk, örökkön-örökké élő édes Megváltónk, aki kilehelted lelked a golgotai kereszttel kínos halálában, aki megízlelted a halált és megjártad annak rettenetes mélységeit azért, hogy elvedd a halál hatalmát, hogy legyőzd az utolsó ellenséget, a halált; jöjj hozzánk, és mennyei Urunkként oszlasd el halálfélelmünket, áldd meg hálaadó emlékezéssel gyászunkat és kegyeletünket, fogadd dicsőséged országába szereteteinket, akiket szép piros véredért bírói ítéletében felmentesz a kárhozat alól és megnyitod számukra az örök élet kapuját.

Jövel Uram Jézus esedezünk szívünk kicsorduló hálaadásában az ébredő hajnal tiszta fényénél vagy a leszálló alkony utolsó sugarainál mindennap, valamennyiszor magányosan vagy családjunk közösségében összekulcsoljuk kezünket és családi hajlékunkba hívunk; ó, jöjj, szerelmes megváltó Jézusunk, és örökkévaló főpapként áldd meg otthonunk, otthonunk minden lakójának szívét-lelkét, áldd meg mindennapi kenyerünket, kegyelmes jelenléted tegye hajlékunkat a kegyelem és a békesség szent szigetévé; jövel, jövel mennyei Urunk, és légy te az úr hajlékunkban, te uralkodj mindnyájunk szíve fölött, állítsd fel királyi trónodat szívünkben, és onnan kormányozz valamennyiünket az igazság útjaiban, a szeretet ösvényein mindaddig, amíg elérjük hitünk végső célját és földi otthonunk helyett a mennyei örök haza boldogságát és békességét ajándékozod mennyei Atyánk égi szent családjáé közösségében.

Jövel Uram Jézus - kérjük mindennap új reménységgel megváltó Jézusunkat, hogy jöjjön el munkahelyünkre, ahol orcánk verítékével keressük mindennapi kenyerünket, és áldott jelenléte tegye munkahelyünket a testvéri segítség és megértés helyévé, és tanítson meg egymás terhe hordozására, az egymásért való önzetlen áldozat szépségére; ó, jövel, jövel mennyei Urunk, és jóságos hatalmaddal őrizd meg testi, lelki egészségünket, testi, lelki épségünket, testi, lelki erőnket; tedd munkánkat áldottá, eredményessé, amíg nappal van, és amikor majd eljön az éjszaka, amikor már nem munkálkodhatunk, vigy át dicső országodba, ahol nincs fájdalom, kiáltás, betegség, könnyhullatás és halál.

Bizonyára az imádkozó egyház anyai ölében mindnyájan minden alkalommal így imádkozunk: Hallgass meg esedezésünkben, Urunk Jézus, amikor hívunk, amikor reménykedve jelenlétedre várakozunk, jöjj el és jöjj hozzánk - szent ígéreted szerint - hamar. Mi valamennyien mindig az Úr Jézus gyors megérkezésére számítunk, gyors segítségére várunk és vágyakozunk. Ezért jelent mindnyájunk számára boldog megnyugvást, bizakodó reménységet az Úr Jézus gyors eljövételéről szóló ígérete. Nekünk mindig gyors mennyei segítségre van szükségünk. Nekünk mindig gyorsan van a mennyei segítségre szükségünk. Mivel mind személyi és családi, mind gyülekezeti életünkben számtalan váratlan nehézség támadhat és támad, ezért van múlhatatlanul szükségünk az Úr Jézus gyors megérkezésére és idejében érkező segítséget nyújtó jelenlétére. Amikor az Úr Jézus kijelenti számunkra azt, hogy hamar eljön hozzánk, akkor azt ígéri, hogy nem hagy váratlan gondjainkban, előre nem látott bajainkban, gyorsan kialakuló betegségünkben magunkra, nem hagy minket árvakul, hanem alkalmas időben megérkezik és megváltó szeretetében, mennyei Úr volta

hatalmában alkalmas segítséget hoz. Az, hogy Jézus hamar eljön, az életünkben és halálunkban valóban egyetlen vigasztalásunk, ez valóban reménységünk erős oszlopa, ez valóban halálunk órájának egyetlen bizonyossága, ez valóban életünk sikereinek egyetlen kezessége. Az Úr Jézus hamar eljön, és velünk van minden napon a világ végezetéig. Velünk van istentiszteletünkön, befogadja kisdedeinket tulajdon testébe, kegyelmesen táplál az örök életre, tiszta és erős ifjúságot ajándékoz a hitben, megszenteli a házassági szövetségeket, magához fogadja szeretteink lelkét, otthonainkat a szeretet és a béke szigeteivé szenteli, munkahelyünket mindennapi kenyerünk megszerzése áldott helyévé teszi.

Amikor Szentlélek indítására az egyház az Úr Jézus eljöveteleért imádkozik, akkor ugyanezekkel a szavakkal - "Jövel Uram Jézus" - egyben megvallja hitét az idők végén visszatérő Úr Jézus Krisztusról. Az egyház hitvallása az idők végére tekint, és mennyei dicsősége honából imádkozva hívja a végső nagy szabadítás ajándékozására az Úr Jézust. Az Úr Jézus mennyei dicsőségéből "lészen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat". Az Úr Jézus visszatérése az idők végén az Ítéző Bíró megérkezése lesz, visszatérésének még a mennyei angyalok előtt is elrejtett napja a harag, a tűz, az ítélet napja lesz. Az egyház számára ez a nap mégis szerfölött kívánatos, mert ezzel a nappal véget ér a menyasszony várakozásának ideje és elkövetkezik a beteljesedés korszaka. Az Úr Jézus visszajövetele napjával lezárul az egyház történelmi ideje, és időtlen időkig fog tartani a kegyelemnek az a boldog korszaka, amikor Isten lesz minden mindenkben. Erre tekint az egyház, és ezért szakadatlanul így imádkozik: Jövel Uram Jézus. Amikor az egyház lelki gyermekei felé fordul, amikor az imádságnak ez a szava ajakán hitvallássá nemesedik: a mi Urunk jön. A mi Urunk jön - ezzel a legrégebb és legmegrázóbb hitvallással a keresztyén egyház lelki gyermekei számára arról tesz biznyságot, hogy minden mi dicsőségünk úgy elmúlik, miként elhervad a mező virága. A mi Urunk jön - ezzel a rövid, de mély értelmű hitvallással lelki gyermekei előtt a keresztyén egyház arról tesz biznyságot, hogy nem ér semmit sem, ha az egész világot megnyerjük is, de a lelkünkben kárt szenvedünk. Az Úr Jézus visszajöveteleéről szóló hitvallása által a keresztyén egyház prófétai küldetést teljesít. Az egyház prófétai küldetése által készíti elő lelki gyermekeit az Úr Jézus visszajöveteleének nagy napjára.

Az Úr Jézus visszajöveteleéről mai alapigénkben csupán egyetlen szót mond: hamar. Az Úr visszajövetele "hamar" be fog következni. Hogy ez a "hamar" mikor fog bekövetkezni, azt még a mennyei szent angyalok sem tudják. Mi csak annyit tudunk, "hamar" bekövetkezik. Az Úr előtt ezer esztendő annyi, mint a tegnapi nap, mely elmúlt, és mint egy őrzárásnyi idő éjjel (Zsolt 90,4). Mi sem imádságunkkal, sem hitvallástételünkkel nem tudjuk sem siettetni, sem késleltetni az Úr visszajöveteletét. Mi csak annyit tudunk: hamar. Ez pedig mindnyájunkat arra kötelez, hogy "hamar", nagyon "hamar" az Úrhoz térjünk, hogy "hamar", nagyon "hamar" elrendezzük dolgainkat, mert azt sem tudjuk, hogy az Úr mely órában kéri vissza tulajdon lelkünket, mert azt sem tudjuk, hogy mely napon, mely órában fog visszatérni az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel. (Mt 24,30). Mi csak azt tudjuk, hogy az Úr Jézus visszajövetele az egyház nagy diadalünnepének kezdete lesz. Ezért imádkozzunk kimondhatatlan könyörgésekkel: Jövel Uram Jézus. Ámen.

Esketési beszéd

Nagy László

Oldás és kötés

Alapige: Máté 18,18-19

Emeljétek fel egy pillanatra szemeteket az úr asztala fölé függesztett szépséges búzakoszorúra, melyet egész határunk két legszebb kéréjéből gyülekezetünk asszonyai fontak. Ti most, amint szent esküvésre készen Isten színe előtt álltok, hasonlatosak vagytok két szép búzakévéhez, akik epekedő szívvel arra vártok, hogy mennyei Édesatyánk a teremtés és a megváltás jogán a szent házasság által szépséges búzakoszorúba fűzzön benneteket.

Figyeljétek most pár percre Isten diadalmas Igéjére. Tárjátok ki szíveteket Isten életet teremtő Lelke előtt.

I.

Szent Igénkben az Úr Jézus Krisztus, az élet nagyságos Fejedelme először az anyaszentegyházról tanít. Az anyaszentegyházról, melynek anyai ölén nyertétek el életetek hajnalán a szent keresztség sákramentumát és tettetek boldogan hitet a konfirmációban arról, hogy mind életetekben, mind halálotokban megváltó Krisztusunk tulajdonai vagytok.

Az Úr Jézus Krisztus földi anyaszentegyházának adta az oldás és a kötés hatalmát: "Amit megkötök a földön, a mennybe is kötve lesz, és amit megoldotok a földön, a mennyben is oldva lesz." Krisztus, az egyház és a lelkek egyetlen igazi ura azért bírta az egyházra a kötés és az oldás szolgálatát, hogy azzal megváltottai üdvösségét munkálja. A kötés és az oldás hatalma a bűnök bocsánatára tekint. Isten, a bűnbocsátó Úr, az egyházra bírta a bűnbocsánat hirdetését, de mind az idők végezetéig egyedül ő gyakorolja a bűnök megbocsátásának kegyelmi tettet. Egyedül ő!

Életetek e soha vissza nem térő boldogságos pillanatában az anyaszentegyház házasságotok megáldása által az Úr Jézus Krisztus nevében, az ő tekintélyével és az ő hatalmánál fogva a kötés és az oldás szolgálatát végzi. Az egyház e magasztos szolgálatát anyai szeretetének és felelősségének teljes tudatával és örömeivel gyakorolja. A kötés és oldás hatalma által az Úr Jézus Krisztus mint egyetlen és örökkévaló Főpapunk cselekszik.

Életetek e sorsdöntő órájában mennyei Főpapunk először szétoldja életetek búzakévéjét. Ez azt jelenti, hogy feloldja azokat a kapcsolatokat, melyek megtartó erejében eddig éltetek. Szétoldja a gyermek és szülő kapcsolatát, mely életetek, fejlődésük kezessége volt. Szétoldja ezt az alapvető kapcsolatot, mert nektek egy testté kell egyesülnötök, mert nektek új családot kell alapítanotok, mert nektek magatoknak szülőkké kell válnotok. És szétoldja azokat a baráti kapcsolatokat is, melyek közepette fiatal életetek évei leperegtek.

Életetek kéréjének szétoldási mozzanatában mennyei Főpapunk bűnbocsátó hatalmát gyakorolja, hogy így tisztán és felszabadultan tudjatok a lélek egységébe összeforrni, hogy ne legyen semmi olyan visszahúzó erő életetekben, mely meggátolna benneteket eggyé lételemek csodájának megszületésében.

Mennyei Főpapunk színe előtt örvendező és hálát adó gyülekezetünk azért imádkozik, hogy ő megáldja "kimeneteleteket mostantól fogva mindörökké".

II.

Mennyei Főpapunk másodszor életetek két külön búzakévéjét a hűséges szeretet kötelékével egyetlen szépséges búzakoszorúba köti. Megkötí házassá-

gotokat, hogy szívetek egyesülésében erős legyen a szeretet, mint a halál. Egy egész életre szólóan köt össze most benneteket.

Mennyei Főpapunk a szent házasság koszorújába egyesít benneteket. Minden testi és lelki ajándékotok egyetlen közösségébe. Összeköt benneteket, hogy ne légyetek többé szétoldott búzakévé, melyek szertehullnak az élet küzdelmei és viharai között. Szertehullnak a drága pirosló búzaszemek, és nem válnak életerősítő kenyérré, hanem felszedik az ég madarai vagy megfojtják a föld tövissei. Így lesz céltalanná és üressé, szenvedéssé és elviselhetlenné az élet. Így lazulnak napról-napra a házasságok kötelékei, míg a szívek szeretete ádáz gyűlöletté változik és a csúdbe jutott házasságok széthullnak, mint ahogy szétszórja a viharos szél a búzakalászokat.

Amikor mennyei Főpapunk a házasság koszorújába egyesíti szíveteket, akkor új, magasrendű kapcsolatrendszerbe foglal benneteket. Egy szívvé és egy lélekké összefonva többé már nem az ifjúság színes és kedves, felszínes és bájos kapcsolatában éltek, hanem a legértékesebb emberi viszonyulás közepette, a felelősség kapcsolatrendszerében éltek. Ennek jegyében újjárendeződnek kapcsolataitok mind családotok és rokonságotok, mind gyülekezetünk és népünk körében. Családotok és gyülekezetünk felelős tagjai lesztek. Szépséges búzakoszorú a búzakoszorúk sokasága közepette. Egyházunk és népünk magasatos céljainak letéteményesei lesztek, akiknek többé nem az ifjúkori álmok tündéerkertjében lehet és szabad élnetek, hanem keményen dolgozva, áldozatokat hozva kell eljövendő gyermekeitek és unokáitok jövendőjére tekintve sáfárkodnotok.

Mennyei Főpapunk színe előtt örvendező rokonságotok és hálát adó gyülekezetünk most azért imádkozik, hogy Urunk "megáldja a ti bemeneteleteket mostantól fogva mindörökké". Imádkozunk, hogy mennyei Főpapunk áldása kísérje lépteteket, amikor elhagyjátok drága szülői hajlékokotok és beléptek új otthonotokba.

III.

A kötés és oldás hatalmával rendelkező mennyei Főpapunk házasságotok erősségeként az imádkozás lehetőségét adja. Azt ígéri számotokra, hogy ha egy akaratotok lesztek, akkor amit csak kértek, megadja nektek szerelmes mennyei Atyánk.

Amikor együtt így imádkoztok: "legyen meg a te akaratod mint a mennyben, úgy itt a földön is", akkor Isten örökkévaló jóakarata naponkénti elfogadása által tulajdonképpen egy akaratotok munkálásán fáradoztok. Egyesüljétek életcéljaitok közös akarásában. Azonosuljatok mennyei célotok, az üdvösség félelemmel és reszketéssel való véghezvitelében. Legyetek egy akaratot, hogy imádságotok ne hiúsuljon meg, hogy senki és semmi el ne vegye a ti koronátokat.

Egy akarattal imádkozva kérjétek mennyei Főpapunk által szerelmes Atyánkat, hogy adjon továbbra is hálás szívét szüleitek, nagyszüleitek iránt; hogy adjon nektek egészséges és szép gyermekeket; hogy adjon naponkénti bűnbocsánatot, egy akaratot és békességet otthonotokban; hogy napról napra erősítse és gazdagítsa házassági frigyeteket; hogy tegyen naponként örvendezőbbé a hitben és állhatatosabbá abban a szeretetben, mely erős, mint a halál.

Örvendező családotok és hálát adó gyülekezetünk most így imádkozik: Jövel Szentlélek Isten, és oldd szét e két külön élet búzakévéjét a szent esküvés pillanatában, és kösd a házasságban egyetlen szépséges búzakoszorúba őket, hogy legyenek haláluk pillanatáig egyetlen szív és lélek háromszor szent neved dicsőségére. Ámen.

Temetési beszédek

Cseh Zsolt

Tudom a te dolgaidat...

Alapige: Jelenések 2,18-19

Egykor levél érkezett Tiatirába, az ott akkor élő gyülekezet számára, s ennek a levélnek a bevezetése ma arra szolgál, hogy itt és most, éppen ezen a helyen, a Kolozsváron lévő gyülekezetek s köztük különösképpen a belvárosi gyülekezet azt vegye kézbe. E gyülekezet lelkipásztorának az a feladat jutott, hogy a felolvasott Ige alapján bizonyágtételének üzenetével szolgálja egy hirtelen távozás folytán elárvult család s református anyaszentegyházunk vigasztalódását.

Így jön felénk az a Jézus Krisztus, akinek szemei olyanok, mint a tűzláng, s lábai pedig, mint az izzó fényű érc. Az a mennyei Király, akinek követésében, különösen élete utolsó szakaszában, olyan híven és odaadón szolgált ez az áldott lélek, akit férjként, édesapaként, apósként, nagypapaként és testvérként, valamint egy terebélyes erdélyi székely család talantomokkal megáldott tagjaként ismertünk, akit erdélyi Sionunk helyi gyülekezetének hű tagjaként, egyházmegyénk gondnokaként, majd főgondnokaként, egyházkerületünk igazgatótanácsának bölcs tanácsnokaként és a zsinat újonnan választott erdélyrészi tagjaként tiszteltünk és szerettünk. Otthon a kis családban és otthon a nagy családban féltő és aggódó szeretettel megáldottan szolgált.

Így a kis család és a nagy család ma együtt van itt jelen, és együtt mérjük fel azokat az áldásokat, melyekben közöttünk részesült, és együtt vesszük számba azokat az áldásokat, melyeket személyén keresztül kaptunk. Éppen ezért kell magasabb szempontok szerint s nem kicsinyes hétköznapi leszűkítésben szemlélnünk talentumait és szolgálatát. Milyen jó nekünk az, hogy a szó itt azé, aki igazán lát, s akinek érkezése az örök élet ajtajának megnyitását jelenti. Csak Jézus Krisztus nevében lehet igazán szólalunk, csakis a Jézus Krisztus feltámadásának irányából nézhetjük a bűnös emberi létet s e kegyelemmel megkoronázott élet halálra való átlépését. A koporsóban pihenő testvérünk egy sokgyermekes tudós család árvajaként indult útnak. Tanulmányai a jogi pálya felé irányították. Az egyházbjogi kérdésekben való jártassága is jelzi felkészültségét. Majd következik házassága, jön a háború és a fogság, majd a háború utáni útkeresésben való rövid megingás. Csalódások érik; küzdelmek sorozatán megy keresztül, de mellette áll az imádkozó feleség.

Alapigénkben azt mondja maga Jézus Krisztus: mindezt tudom. Minden a maga idejében érkezett. Csak a kegyelem tud ilyen csodálatosan cselekedni. Előbb jön a szeretet, aztán a szolgálat. Egy fegyelmi ügy tárgyalásán való részvétele jelenti számára a döntő lépést. Következően egyházmegyei tisztiséget vállal, s rész vesz az egyházmegyei vizitációkon. Faluról falura járva a Kalotaszegen, a Mezőség tájain, Torda környékén, egy sötét korszak éjszakájában felismeri az arany gyertyatartók között járó tűzláng szemű Urat, az élet Fejedelmét. A megújult templomok és lelkeszi lakások látása, a gyülekezetek egybeseregése, lelkipásztori családok gondterhelt, de mégis csodás melegséggel tele meghitt közössége, hite halványuló fényét szívében újra lánggra lobbantotta. Az Úr Jézus Krisztussal való együtt járás eseménysorozata nyílik meg előtte. Gyűlnek jegyzetei, s az írásba foglalt tapasztalatai rámutatnak az egyháznak és a híveknek a szolgálatban való komoly helytállására.

Élete során sok mindent el kellett hordoznia. Sok mindent el kellett tennie. De helyt állt. Nálunk volt igazán otthon, itt, ebben a templomban,

ahol a szószekekkel szemben ülve figyelt az Igére. Figyelmes jelenléte jó ösztönző erő volt a felkészülésre, a hűséges bizonyágtételre. Ezt cselekedte az Úr kegyelme vele itt közöttünk. Ezért kétszeres volt az öröm a kis családban és a nagy családban egyaránt. Éppen ezért kétszeres a fájdalom most mindkét helyen. Valljuk meg őszintén, hiányozni fog közöttünk.

Azok az utolsó cselekedetek, melyekről a tiatirabelieknek írott levél bevezető szakaszának végén van szó, nagyon mély nyomokat hagytak bennünk. S éppen ez az, ami fájdalmunkat enyhíti. Egy emberi élettel kapcsolatban sok mindent el lehet mondani, sok mindent fel lehet sorolni. Azok azonban olyanok, mint az utak mentén tovasuhanó póznák vagy fák. Mindig az utolsó cselekedetek a döntőek. Ezekből kaptunk gazdag ízelítőt. De úgy kapta ő is bizonyágokon és tényeken keresztül ingyen kegyelemből az élet Urától. Bűnösök, gyarlók és halandók vagyunk. Viszont mennyei Urunk nem halálunkat akarja, hanem az életet. Azért van hűsvét, azért lehet és szabad szólni a feltámadásról. Nem üres frázisként, hanem beszédes tények erejével.

Nem várt hirtelenséggel lépett ki közlünk, s mi hálát adunk azért az Úrnak, hogy ezekben a válságos időkben az utolsó cselekedetek bizonyágait útjelzőként ránk hagyva, Krisztus vérében egészen megtisztulva, távozhatott a minden élők útján az üdvözültek közé. Ámen.

Nagy István

Boldogok a szelídek

Alapige: Máté 5,5

Minden élet úgy vágyik és erőlködik a boldogság után, mint a fűszál a napfény felé. De az útját nagyon sokféleképpen képzeljük el, és így nagyon különböző módon járjuk.

Jézus a Hegyi beszédben a boldogság útját tárta fel a köréje összegyűlteknek. Csak ő tud róla beszélni, mert mi emberek úgy-ahogy ismerjük az út kezdetét, de folytatását és végződését nem, azt csak elképzeljük. Mégis nehezen hajlunk az Ige tanítására; mivel az különbözik elgondolásunktól, sőt homlokegyenest ellenkezik azzal. Hihetetlennek tartjuk, és inkább hiszünk saját magunknak, mint a Megváltónak. A sokszor hallott szavára csak legyintünk, azt elfelejtjük - és maradjunk továbbra boldogtalanok. De akik hallgatnak rá, mert hisznek szavának, és elindulnak az általa tanácsolt úton, azok egyre boldogabbak lesznek. Így voltak és vannak a Hegyi beszéd hallgatói között, akiknek élete bizonyítéka az Úr tanácsa igazának. Így ennek a most felolvasott versnek is: "Boldogok a szelídek, mert ők örökségül bírják a földet."

A koporsóban fekvő drága élet Jézustól tanulta az útját, a szelídséget, és boldog volt a földön, tegnapelőttől boldog lett a mennyben. Akik tanúi lehettünk életének, abban az Úr szavának igazolását láthattuk.

A szelídségen nem a küzdelmek kikerülését, a mindenbe beletörődést és a gyámoltalanságot kell érteni, mely lehet az embernek veleszületett tulajdonsága, hanem a hitbeli engedelmességet, amikor a lélek a maga akaratának érvényesítése helyett Jézusra néz, elfogadja vezetését. Mert akkor Jézus a természetétől fogva önző lelket beoltja, mint ahogy a fákat beoltja a kertész, a maga szelídségével, saját indulatával gazdagítja meg és formálja át a maga hasonlatosságára. A Szentírás többször bemutatja a magának élő ember tulajdonságait, közöttük szerepel a versengés, az ellenségeskedés, a harag, de bemutatja a hívő ember tulajdonságait is, melyeket a Lélek gyümölcseinek nevez. Gyümölcs, jó termés, mely értékessé és áldottá teszi az életet. Ezek között szerepel a szeretet, a békesség és a szelídség is. Krisztus a maga Lelkével hozza elő az emberből azt a magatartást, mely nem mások ellenére, megrövidítésével, könnyek és sebek árán halad előre,

hanem útítársaink megértésével és megbecsülésével, szolgálva és megsegítve őket, mert tudja, hogy Jézus érettünk is meghalt és feltámadt, velük együtt tartozik Isten családjába. A maga békességét a mások békességévé együtt építi, a fenyegető gonoszt a szelídség lelkével igyekszik kiszorítani a maga és környezete útjáról.

Testvérünket az Úr Jézus ajándékozta meg szelídséggel. Bevette és formálta a maga iskolájában. Már gyermekkorában testvéreivel együtt megtanulta szeretni az Isten házáat, és egész életén át hűséges volt hozzá. Nem a falakhoz, azokat meg lehet unni, hanem az Úrhoz. Rendszeresen hallgatta az Igét, imádkozott a gyülekezettel, élt a szent vacsorával. A templom volt az a szép híves patak, ahova mindig kíváncszott és mindig szívesen ment, mert ott táplálékot kapott a lelke és ott formálódott a Jézus kezében. Lelkével tartozott Istenhez, ezért nem csalódott az imádság házában, ezért vált nélkülözhetetlen forrássá számára. A Maros partján, a csucsi erdők alatti Körös mellett és az Aranyos vidékén nálunk a templomok különbözőek, de az Úr mindenütt jelen van hívei között, hogy az olyan engedelmes léleknek, mint volt a testvérünk, vezetője legyen a boldogság felé. Engedte, hogy Jézus szelídítse, magához szelídítse lelkét, és amit a gyülekezetben kapott, igyekezett megtartani azon kívül is: következetesen az Úrnak engedelmeskedni, naponkénti magányos imádkozásaiban kérni és átvenni a tanácsot, a segítséget. Körülötte emberek változtak meg, világok alakultak, rombolt a gyűlölet, de ő megmaradt szelídek, mert az Úrnak engedelmeskedett.

De hol volt itt a szelídeknek megígért boldogság? Érdemes volt-e Krisztusra hallgatnia? Nézzük a letelt 83 esztendő és keressük benne a választ: a nyereséget. Hát a földet, abban az értelemben, ahogy mi gondoljuk, nem örökölte. Volt része jómódból, szépségből, egészségből, a világ szerinti elismerésből, a társadalmi életből. Megadott neki, hogy századunk legnagyobb költőjének, a csodálatos látású Ady Endrének baráti köréhez tartozhatott, de ezek mind elmúltak, csak emlékek maradtak számára, mint egy menyasszonyi csokor megszáradt virágai. Használta, nála voltak, de nem ezek tették boldoggá. Nem a föld és elmúló szépségei, hanem az igazi földi élet.

Boldogságát az jelentette, hogy örökségül bírta a csendes életet. Nagy összeomlások tették próbára, elmúlt vagyona, kétszer vált özvegyé, de lelke békességét mégsem veszítette el. A nagy csapásokban nem esett kétségbe. Nem könnyelműségből, hanem hitből következett a megbékélése, megbékélés az Úr akaratában, aki biztatta és erőt adott a terhekhez. Nem rendült meg a megrendítő események sodrában, mert mindig megmaradt számára az Úr, mindig hitt és bízott benne. Csendes, megbékélt élet: kell-e ennél nagyobb kincs, lehet-e ennél többet kívánnia az embernek?

És mellette mindig kialakult a hozzá ragaszkodók, az őt szeretettel körülvevők köre. Nem véletlenül, hanem mert az ő szelídsége szelídséget váltott ki belőlük. Átvették magatartását és megcsendesedtek. Öröm volt együtt lenni vele, érezni jószágát, hallani meleg érdeklődését, vigasztalódnivaló segítségével. Ellenségei nem voltak, harag nem terhelte szívét, és reá sem haragudtak. Rokoni ragaszkodtak hozzá, keresztleányának családja ott-hont adott neki, lakói elköltözésük után sem felejtkeztek el róla, szomszédok, barátok hívek maradtak hozzá. Olyan szelíd lélek volt, hogy még betegeskedéséért is bocsánatot kért ápolóitól. Kórházban betegtársai, otthonában a barátai szívesen próbáltak enyhíteni nyomorúságán. Ez volt a boldogsága. Boldog volt, hogy tudott szeretni és mások szerették őt. Kell-e ennél több a földi életben?

Szelíden hordozta betegségét. Nem lázadozott, mikor érezte közeledni a halált. Tudta, mit tegyen: az Úrban bízott, tőle kért bátorságot a halállal való találkozáshoz. Egy-egy csendes áhítat, úrvacsorázás láthatóan boldoggá tette, elgyengülő testében erős maradt a lélek. Boldog volt. Azért is, hogy már egészen közel ért a teljes boldogsághoz. Utolsó estéjén mondta: "Milyen jó, hogy már mindenem túl vagyok."

De a szelídek boldogsága nem ér véget a földi úttal, hanem éppen annak végén teljesül be. Az a boldogság, melyet ott kap meg a lélek, soha el nem múlik, örökkévaló, mert az örökkévaló országban, az ígért földjén

vár reá. Az a cél. Aki ezt tudja, vigasztalódik és nagy-nagy megbékéléssel megy el. Péter apostol újjongva beszélt: "Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, aki az Ő nagy irgalmassága szerint újonnan szült Jézus Krisztus feltámadása által, romolhatatlan, hervadhatatlan örökségre, amely a mennyekben van fenntartva számunkra, akiket Isten hatalma őriz hit által az üdvösségre" (1Pt 1,3-5). Örökség, mert nem mi szereztük, hanem Jézus Krisztus. Mi nem tudjuk megvásárolni. De mint örökséget megkapjuk tőle, mert bűneinket megbocsátja és magához emel a halálon át, ha az övéi vagyunk, ha hiszünk benne. Megbékélten, nagyon csendesesen ment át ebből az életből Jézushoz, a földön is megtalálható boldogságból a mennyei boldogságba ez a szelíd lélek. "Örökségül bírja a földet."

Megsiratjuk, mert szerettük. A család, melyet a maga családjának tekintett, a felnőttek és gyermekek, az elbúcsúzásra összegyűlt rokonok, az ismerősök, gyülekezeti tagok.

Élete tanítás volt, példája igazolása a mi Urunk szavának, hogy boldogok legyünk mi is, életünkben és halálunkban, az Úr Jézus Krisztus útján. Ámen.